

Brassói Lapok

XXXVIII. évfolyam
269. szám

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

Csülörtök
1932. évi november 24

ELŐFIZETÉSI ARAK: Belföldre havonként 60 lej, póstai szétküldéssel; Brassóban és mindazon helységekben, ahol a kihordás nem pósta útján történik, a kihordónak havonként 8 lej kézbesítési díj külön megfizetendő. — Külföldre 1/4 évre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej; Magyarországra 1/4 évre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — Az előfizetési díj póstautalványon, átutalható vagy fizethető nyugta ellenében pénzbeszédő-megbizottaink kezébe. Magyarországon postatakarékpénztári számlánk száma 12.174. HIRDETÉSEK díja 6 lej, szövegoldalon elhelyezve 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. — Szerkesztőség és kiadóhivatal Braşov Károly király-utca 56-58 sz. Tel.: 82.

Grünfeld Vilmos temetése

Megtörtént a legnehezebb, a legfájdalmasabb aktus is: utolsó útjára kísértük Grünfeld Vilmost. Bucsul vettünk a Brassói Lapok nagy hűtőjétől, aki tegnap még élő és élető leike volt a munkánknak, a hivatásunknak. Végleg elszakadtunk tőle, akinek a baráti, bajtársi, anyai jobbút a szeretet és szolidaritás hűségével és haláljával szoritottuk s akinek bizalmat sugárzó tekintetéből annyi jószág, melegség áradt felénk.

Eltemettük Grünfeld Vilmost. A legszerényebb, a legigénytelenebb, a legönmegtagadóbb embert egy egész város társadalmának demonstráló részvételével körül utolsó földi vándorlásában. Mi kapcsolta őt, aki irtózott a nyilvános szerepléstől, aki soha nem kereste a külső erőnyerülést s puritán lélekkel hátrított el magától minden hangosabb, hírságosabb alkalmat a maga értékes egyéniségének az előtérbehelyezésére. Brassó társadalmához nemzetiségi különbség nélkül? Mi tette, hogy váratlan halálának híre osztatlanul minden körben és minden rétegben a legbensőbb megilletődést, fájdalmat s részvétet váltotta ki, hogy a pégső tisztesség megadásában is elementáris módon, az igazi, az őszinte együttérzés könnyreindító hatásával nyilatkozott meg ennek az egyszerű, névtelen, magányban élő embernek a megbecsülése, a szeretete, az elvesztésén való szomorúság?

Elsősorban éppen az, hogy szerény volt s igaz lelke s nemes tettei által kiváló. Polgár volt, egy a milliók közül, de olyan jellemvonásokkal, melyekhez kivételes erő és adottság kell. A mai nyüzsgő, viaskodó, törtető, vásári lármá és tülekedés közepett, mikor annyi üreslelkű és sütny karakterű alak arajja a dicsőség babérail és vágja az anyagi és közéleti erőnyerülés kuponjait, megkap, lenyűgöz, hódolatra készlet egy Grünfeld Vilmos puritán igénytelensége, makulátlan lelkisége, jószággal és megértéssel áthatott egyénisége. Mint egy hatalmas lapvállalat tulajdonosa, mint lelki és szellemi intelligenciája és kulturáltsága bizvást részt kérhetett volna a közszereplésből, a társaságban való vezető pozícióból, de ő minden kísértés, biztatás, lehetőség ellenére megmaradt igénytelen polgárnak, aki legjobban érezte magát a szűkebb családi és baráti körben, az ő nyomdájában, az ő lapjai, gondjai és sikerei közepett s aki jóltevését, áldozatait, másokért s a közért

való munkáját annál becsesebbnek érezte, minél kevésbé kötötték össze a nevével, minél kevesebbet beszéltek róla.

Es még azért is van az a csodálatos népszerűség, rokonszenv és részvétel a Grünfeld Vilmos, a névtelen katoná, a névtelen polgár halálán, mert mindenki tudja róla, hogy amit alkotott, amiért dolgozott, ami kicsi kezdetből hatalmas aranyvívó és jelentőségűvé kiteljesedett, nem egy kalmár hideg, önző és egyedül üzleti akarása volt, hanem nemesebb, méltóbb hivatásérzetnek a betöltése egy olyan gondolathoz és feladathoz való önzellen és állhatatos ragaszkodás, mely eleve kizárta a magánszempontok döntő szerepét a vállalkozásban. Grünfeld Vilmosban, az igénytelen, szürke, csendes brassói polgárban az egész társadalom a közért munkáló és áldozó férfi alakját látta és becsülte s halálában is ezt gyászolja, ezt a viszonyaink közt szokatlan, kivételes ellentétet az áttagról pallott és kiérlett felfogás és a mi nemes halottunk sablonát megcsúfoló alakja között.

Grünfeld Vilmos halálával súlyos veszteség érte a Brassói Lapokat, a közéletet, az egész társadalmat. Ennek a nagy veszteségnek a tudata nyilatkozott meg a temetésén megnyilvánult impozáns részvételben s ez teszi a halálán érzett fájdalmat és gyászt is olyan mélyé és maradvánnyá. De ez hordozza magában a vigasztalódás és felemelkedés enyhítő érzését is, hogy aki jó volt, tiszta volt és „mihlókra költötte dus élte kincseit”, tovább él művében, példájában és abban az eszmévé finomult hivatásban, mely őt a Brassói Lapok megteremtőjévé és oszlopvá tette. Emléke a siron túl is tanítani, buzdítani és hatni fog.

A TEMETÉS

Grünfeld Vilmos messziről hazajött holttestét a neológ zsidó hitközség temetőjében, az ottani halottasházban ravatalozták fel. Ide sereglettek már a kora délutáni órákban az elhunyt barátai, ismerősei, tisztelői.

Délután háromnegyed háromkor a B. L. üzemében megszűnt minden munka. Leállottak a nyomdagépek, megszűnt a szerkesztőségi és kiadóhivatali munka zaja. A szerkesztőség tagjai, a kiadóhivatali alkalmazottak és a nyomda gárdája hosszú menetté sorakozott föl, hogy résztvegyen volt gazdája végtisztességén.

A gyászszertartás pontosan három órákor kezdődött meg. A jajgató, szivbemarkoló

zsoltár elhangzása után Deutsch Ernő dr., neológ főrabbi tartott megható bucsubeszédet.

Attól a férfiuól bucsuzott el, aki mindig jelen volt, valahányszor szükség volt reá. A tettekérség és az áldozatkészség emberétől bucsuzott, aki után nem hangzott el egyetlenegyszer sem kiáltó szó úgy, hogy az hiábavaló lett volna. Grünfeld Vilmos, aki alacsony sörből küzdötte fel magát az első közé, sohasem engedte el füle mellett részvétlenül a hívó, vagy segítségért kiáltó szót, hanem mindig felhangzott a jelentkezése, ha szükség volt reá: „Itt vagyok.” Jó ember volt, akinek jó emléke marad.

Szerény és csendes egyéniség volt, aki talán éppen ezzel vivta ki magának mindenki megbecsülését és szeretetét. Vagyona itt marad, hozzátartozói siránkozása és imája is csak a nyitott koporsóig követheti, de vele lesz mindig tetteinek és alkotásainak az az emléke, ami maradandó, mert az emberi kultúra továbbvitelének az eszköze volt és marad.

A NYITOTT SIRNAL

A nehéz érckoporsót, amiben Grünfeld Vilmos Budapesttől hazáig megtette utolsó útját, legközelebbi barátai barátai és vejei emelték a nyitott sirig.

A nyitott sir előtt aztán Szele Béla dr., a B. L. főszerkesztője bucsuztatta el az elhunytat a B. L. összes alkalmazottai, sőt az egész erdélyi magyarság nevében. Hangsúlyozta, hogy

Grünfeld Vilmos sietett az erdélyi kisebbségi sorsba jutott magyarság segítségére, amikor az a legnagyobb szükségben volt.

Lehetővé tette, hogy felsirjon a magyarság fájdalma, aztán lehetővé tette, hogy hangot adjon vágyainak és követeléseinek is, majd vállalta annak a kockázatát, hogy lapjain keresztül erős és megmemalkuvó harc kezdődjék annak a népnek az érdekében, amelynek Grünfeld Vilmos valóban hűséges és áldozatkész munkása volt. A föld csak kihült tetemét takarhatja el Grünfeld Vilmosnak, szelleme itt marad és tovább is irányítani fogja eddigi munkatársait abban a munkában, amelynek elindítója Grünfeld Vilmos volt.

Ezután a Brassói Magyar Dalárda énekelt megható bucsuztatót.

A temető lassan ürült ki, csak a B. L. gárdája sietett felvenni újra azt a munkát, s mely a legszebben örökíti meg Grünfeld Vilmosnak, a kitartó és lelkes munkásnak, de a munka lázán keresztül is mindig egész, mert mindig jó embernek az emlékét.

Madgearu pénzügyminiszter sajtóexpoziót tartott

Miért nem lehet most becsületes és komoly költségvetésről szó

Nincs más lehetőség, mint a külföldi terhek csökkentése, viszont elkerülhetetlen az állami adminisztráció egyszerűsítése is — Románia visszatér arra a költségvetési rendszerre, amellyel 1880-tól 1923-ig élt

Bukarest, november 22.

Madgearu pénzügyminiszter kihallgatáson fogadta a sajtó képviselőit, hogy rajtuk keresztül a közvéleménynek is felvilágosításokat adjon az ország pénzügyi helyzetéről és a jövő évi költségvetés összeállításával kapcsolatban felmerült nehézségekről. Madgearu azt akarja megmagyarázni, hogy miért változtatja meg a kormány a régi rendet s miért kezdi a jövő költségvetési évet csak április elsejével.

TULAJDONKÉPPEN NEM IS UJÍTÁS

A „rég” okok felsorolását azzal kezdte a pénzügyminiszter, hogy tulajdonképpen nincs is szó újításról. Románia ahhoz a régi rendszerhez tér vissza csak, amit 1880-tól egészen 1923-ig gyakorolt. Csak 1923-ban mondották ki azt, hogy a költségvetési év pontosan essék egybe a naptári évvel. Ez az újítás azonban elhamarkodott volt és nem vált be. Alig van a világon agrárállam, amely a költségvetési évet január elsejével kezdené.

— Az elmúlt évek alatt, — mondotta Madgearu, — minden kormány tapasztalta, hogy a költségvetési év első negyedében milyen óriási nehézségek között van az államkincstár. Állandó és elkerülhetetlen hiányok mutatkoznak az év elején, a már főntebb említett okok miatt. A stabilizációs törvény és a Banca Naționalăval kötött egyezmény éppen ezen a nehézségen akart segíteni azzal, hogy engedélyt adott az államkincstárnak két milliárdos előleg felvételére. Ez a két milliárd azonban kevésnek bizonyult a hiányok leküzdésére. Ez okozta azt is, hogy az állam koncepciójánál a telefonhálózatot. Másfél milliárdot kapott annak idején a beépítkezések megterítése fejében s erre a másfél milliárdra igen nagy szüksége volt.

A legszerencsésebb ilyen körülmények között az volna, ha a költségvetési év július elsejével kezdődne, ahogy például Magyarországon van. Ezt azonban lehetetlenné teszi a parlamenti időszakok alkotmány szerinti besorolása.

A KÜLSŐ, VAGY RENDKÍVÜLI OKOK

Vannak azonban egészen rendkívüli, az ország mai pénzügyi helyzetéből és más, külső körülményekből származó okok is, amelyek elkerülhetetlenné tették a költségvetési év megváltoztatását.

Az ezévi költségvetés 25 milliárdot tett ki, illetve a rendkívüli költségvetéssel 28 milliárdot. Tekintsünk el azonban a rendkívüli költségvetéstől s maradjunk csak a 25 milliárdnál. Ezt a kormány az év végén 23 és félmilliárdra csökkentette.

Közismert tény, hogy az év eddig eltelt tíz hónapjában az állami bevételek eddig még nem tapasztalt mértékben csökkentek. Ez a csökkenő tendencia egyébként már két év óta tart, ezért azonban odáig jutott, hogy a jövő év január elsejével a kormány legföljebb 15 milliárdos költségvetést állíthatna be. De hát honnan vegyük azt az óriási költségmegtakarítást, amit a két költségvetés közti különbség mutat?

Mindebből világos, hogy képtelenség összeállítani az új költségvetést az állami adósságokkal járó terhek csökkentése nélkül.

— A minisztertanács — mondotta Madgearu — felhatalmazást adott nekem arra, hogy megkezdjem a tárgyalásokat a külföldi hitelezőkkel.

VANNAK AZONBAN BELSŐ „KÖTELEZETTSÉGEK” IS

Az államadósságokkal járó terhek csökkentése azonban még nem elég. Vannak belső „kötelezettségek” is. A takarékoság akkor is elkerülhetetlen, ha a külföldi hitelezők messzemenő engedményeket adnak. Az egész állami adminisztrációt át kell vizsgálni és egyszerűsíteni kell azt a legmesszebbmennyire. A fölösleges, págy másodrendű tisztviselői tevékenységét ki kell küszöbölni.

Erre vonatkozólag már történtek előkészületek, ezek azonban nem bizonyultak kielégítőnek. Most bizottságot küldött ki a kormány arra, hogy átvizsgálja az állami adminisztráció apparátusát és javaslatot

tegyen az egyszerűsítésre.

Egyébként pedig a kormány a decentralizáció elvének az alapján képzelte el ezt a nagyhorderjű átszervezkedést. A megyéknek és a községeknek biztos jövedelmekre alapított pénzügyi gazdalkodáshoz kell fogniok.

A nyugdíjasok ügye

Kitért Madgearu az állandóan nagy hiánnyal küzdő általános nyugdíjpénztár ügyére is. Kijelentései szerint nemcsak az állam felelős a jelenlegi helyzetért, mert nem fizette be a szubvenciókat, hanem a megyék és városok is, mert azok is elmaradtak a járulékok befizetésével.

Elkerülhetetlen tehát a jövedelmek fokozása, elsősorban az adóbevételek fokozottabb szorgalmazásával, az adócsalá-

sok megszüntetésével és az adószökevények leleplezésével. Ezekre vonatkozólag a kormány gyors iramban számos új törvénnyel jön sőt a gyakorlatba is átviszi ezeket a törvényeket arra az időre, amikor az új költségvetésnek el kell készülnie.

Addig is azonban, amíg ez megtörténik, a pénzügyminiszterium csak a legszükségesebb feladatokra ad kiutalásokat. Minden más kötelezettség és tartozás kifizetését felfüggeszti s ettől a tervétől nem térítheti el semmiféle közbenjárás. Az államkassza helyzete parancsoló kényszer a kormányon.

A régebbi követeléseknél rekompenzációnak helye nincs, csak azokban az esetekben, amelyekről külön minisztertanácsi határozat intézkedik.

Toloncolás gyalogszerrel sajtóügyben

Szatmártól Nagyváradig órőről-órre kísérik egy újságíró

Nagyvárad, november 22.

Baradlai László satmári újságíró, a B. L. satmári tudósítója ellen sajtóper van folyamatban. A nagyváradi ügyészség megidézte és megkereste a satmári rendőrséget, hogy állítsák elő. Itt azonban kijelentették, hogy nincs pénzüg az utazására, nem rendelkeznek a szükséges vas-

uti ingyenjeggyel sem és a parancsnak csak úgy tud eleget tenni, ha az újságíró gyalog kísérik Váradra, csendőrszóról csendőrszóra továbbítva. Most már az a helyzet, hogy ha a hírlapíró nem fizeti a vasuti költséget, gyalogszerrel toloncolják be Nagyváradra, a sajtósabadság és jogrend nagyobb dicsőségére.

Titokzatos kettős gyilkosság Bukarestben

Két uriaszony tragikus halála

Bukarest, november 22.

Páratlanul titokzatos kettős gyilkosság tartja izgalomban a fővárost. Kedden délelőlt az arzenál melletti Militar-utcában egészen rendkívüli körülmények között meggyilkolva találták Boteanu idősebb uriaszonyt, a Casa de Depuneri főpénztárosának feleségét, tovább unokahugát, Manolescu Floriciát, Manolescu Ismert bukaresti ügyvéd feleségét.

Az arzenál közelében levő ház Boteanuék tulajdona. Itt találtak rá a szomszédok a lakásban először Boteanu asszony holttestére, amelyet rettenetes lúttacsapások ékeltelítették el. Gyorsan értesítették a rendőrséget s miközben az a helyszínrre sietett, ugyanabban a házban, egy másik lakásban, felakasztva találtak rá Manolescunéra.

A borzalmas felfedezés híre délben terjedt el Bukarestben és izgalomba hozta az egész várost, annál is inkább, mert úgy Buteanuék, mint Manolescu és felesége társaságban szereplő, ismert emberek voltak.

Közelebbi részletek, valamint a rendőrségi nyomozás eredménye lapzártáig nem érkezett be, de a szomszédok és szolgálok adataiból néhány részlet már tisztázódott. Nevezetesen azt állítják, hogy a házba az öregasszony és Manolescuné kívül csak Manolescu ügyvéd lépett be és egy órai ott tartózkodás után hagyta el az épületet. Nemsokára ezután bekövetkezett a borzalmas felfedezés. Kedden cetére már a vizsgálat eredménye és letartóztatás, esetleg több őrizetbevitel várható.

Junianit megfosztják mandátumától?

Kormánypárti akció az új pártvezér ellen

Bukarest, november 22.

Kedden délután hat órára összehívták a nemzeti-parasztpárt végrehajtóbizottságát. Az ülésen Maniu elnököl és az aktuális problémákon kívül szóba kerül Junian kilépése, illetve pártbontó működése is.

Junian és híveinek mandátuma ellen különben támadás készül, amely igen könnyen a szokottnál nagyobb parlamenti botrányokra vezethet. A kormánypárt köréből meginterpellálják Junian, hogy nem tartaná-e illendőnek, barátjaival együtt lemondani képviselőségéről, miután a kormánypártból, amelynek listáján és programjával megválasztották, kilépett, sőt új pártot alakított. Még hoz-

zá olyan pártot, amelynek teljesen merész, új és a kormánypárttól teljesen eltérő programja van. Ha pedig, — mondogatják a kormánypártban, — Junian nem mond le önként, így indítóanyagot fogják a kamarában, hogy Junian és hívei mandátumát semmisítsék meg.

Hasonló kérdés nemrégben már felmerült a román belpolitikai életben, mikor Goga kiszakadt Averescu néppártjából és a gogisták mandátumait meg akarták semmisíteni. Ez akkor nem történt meg, de a helyzet most jóval súlyosabb, mert a juniani programban — infláció, általános adósságrendezés, stb. — éles ellentétben vannak a kormányfelfogással.

Ismét letartóztatták Eskütt Lajost

Budapest, november 22.

A budapesti rendőrség hivatalos jelentést adott ki, amelyben közli, hogy Eskütt Lajost, aki legutóbb gróf Bethlen István ellen akart merényletet elkövetni, letartóztatták.

A rendőrség indokolása szerint azért kellett Eskütt Lajost letartóztatni, mert sok vezető politikust megfenyegetett azzal, hogy merényletet követ el ellenük, ha őt nem rehabilitálják. Mivel ezek a fenyegetések a zsarolás köré sérletének és az életveszélyes fenyegetésnek tényálladékat kimerítik, Eskütt Lajost le kellett tartóztatni.

Esküttet a rendőrség ma délben már őrizetbe is vette.

Nem bírjuk tovább — mondják a debreceni egyetem zsidó diákjai

Memorandumban kérik védelmet és elégtételt

Debrecen, november 22.

A Magyar Hírlap mai száma szőszéri közli azt a memorandumot, amelyet debreceni egyetem zsidó diákjai a debreceni egyetem rektorához intéztek.

A memorandum kifejezi, hogy a zsidó diákok a numerus klauzuzs keretein belül tanulni vágyanak és azt szerették volna, ha az egyetem nekik e kereteken belül szabad mozgási lehetőséget biztosít volna. Ezért a lehetőségért hallgatták el azokat a bántalmakat, szenvedték el azokat a veréseket, megaláztatásokat és megcsufoltatást, amelynek megalázó veszteszűfuttatása alatt évek óta szenvednek. Az egyetemen keresztény társaik arra kényszerítették őket, hogy az utolsó padba vonuljanak félre és ezzel a tudomány csarnokában meghonosították a gettó szemléletét.

A memorandum azután részletesen a bántalmakat, nem neveztek meg azokat, akik ennek a zsidóüldözésnek értelmét szerzői, mert úgy hitték, hogy sokkal rosszabb lesz a helyzetük, ha a vezetőket és kolompásokat néven nevezik és a üldözők ellen felveszik a frontális támadás haremmodorát.

— Most azonban nem bírjuk már tovább — mondja a zsidó diákok memorandumuma — és feljelentést teszünk mindazok ellen, akik bennünket tanulni nem hagy-

nak. A memorandum aztán részletesen a napló szerinti felsorolja mindazokat a atrocitásokat, amelyeket ellenük a diáktársai évek óta elkövettek és minden egyes esetben nevéikön nevezik a támadókat és azt kérik a rektortól, hogy szolgáltatson nekik elégtételt.

A memorandum egész Magyarországra nézve felünlést keltett és azt remélik, hogy ez a konkrét feljelentés végre teremt a magyarországi egyetemeken

Mint a középkorban

Megnyitották az angol parlamentet

Ma délelőtti a szokásos ünnepélyesség között ismét megnyitották az angol parlamentet. A megnyitáson a király részt vett.

A király hintaja előtt négy század a bárdos lovagolt és mielőtt a hintó a parlament elé érkezett volna, szimbólikusan fáklyás testőrség kutatta át a parlament pincéit. Ez a pincevizsgálat annak századokkal ezelőtti puszkaporos merényletnek emlékére történik, amely a királlyal a parlament megnyitása alkalmával merénylők puszkaporos hordókat helyeztek el a parlament pincéjében.

A királyt aranyhintó vitte a parlament épületébe. Maga a parlament képe feljuttatott látványt nyújtott. Nemsokára a uniformisok káprázatos sokszerecsége gyogyott, de a diplomáciai kar holgyei hihetetlen pompával vonultak fel.

Mikor a trónra lépett a király a fővármester középkori öltözetben aranytáncán átnyújtotta a királynak a trónbeszedet és térdreborult a trón számolya előtt.

Ezután a király felolvasta a trónbeszedet és enuncióta, hogy a parlament tilde szakát ezennel megnyitottak nyilván

Hitler is habozik

„Körütekintő megbeszélés” után Hitler nem fogadta el Hindenburg feltételeit, hanem újabb kéréseket és kérdéseket terjesztett elő

A nemzeti-szociálisták pártja másodszor mulasztja el az alkalmat,
hogy a hatalmat átvegye

Izgalmas tanácskozások, amelyekhez Berlin hatalmas tömege
idegesen asszisztál

Berlin, november 22.

Hitler és Hindenburg történelmi jelentőségű tanácskozása megtörtént és a tanácskozáson nem történt semmi sem. Hindenburg követeléseire Hitler ellenkötetéseket állított fel és ezzel a Hitler-Hindenburg front valószínűleg felbomlott. Hitler újabb feltételeket szabott és paragrafusok között nyar-

ujból időt adott a Schleicher-frontnak és a munkásság frontjának ahhoz, hogy az új konstellációban tömörüljön.

Ha tegnap Hitler mindent elfogad csak azért, hogy az élre kerülhessen és az élen semmit be nem vált, hanem a maga pártpolitikai programjának diktatúráját kiéli: Németország és Európa közeli sorsát eldönthette

nők jóváhagyása szükséges. Ezenfelül Hindenburg kikötne abszolút jogát annak eldöntésénél, hogy a párt pontos gazdasági programot dolgozzon ki és garantálja, hogy Hitler sem tér vissza a birodalom és Poroszország dualizmusához. Az utolsó pontban azt köti ki Hindenburg, hogy az új kormányban nem áll majd jogában az alkotmány ismeretes 48. paragrafusát sem módosítani, sem gyengíteni.

A VÁLASZ, AMELY ELODÁZZA A VÁLSÁG MEGOLDÁSÁT

Ezekre a feltételekre kellett volna Hitlernek válaszolni. Tagadhatatlan, ezek a feltételek nem hagyják érvényesülni azokat a nemzeti-szocialista kormányzati elképzeléseket, amelyek a párt hét év óta hangzóit, de mégis a hatalmat jelentik, amelyek birtokában sok minden megvalósítható lenne, amit Hitler pártja így ellenzékben egyáltalában nem tud megvalósítani.

Papen szerint ismét ő következik és ezért kabinetjének új összeállítására felül tárgyal is már

Berlin, november 22.

A nemzetiszocialista párt körében ma már pesszimistikusan itélik meg Hitler kancellárságát és a párt kormányrajutását. A Germania ismerteti Hitlernek ugynevezett ellenkérdéseit, amelyet tegnap este nyolc órakor nyújtott át Hindenburgnak és amelyek a gyors cselekvés helyett voltaképpen csak arra szolgálnak, hogy a válság kibontakozásának idejét elhúzzák és ezeknek a kérdéseknek ismertetése kapcsán azt írja, hogy Hindenburg ugyan akkor, amikor Hitlerrel tárgyal, a nyilván-

nosság teljes kizárásával és nem hivatalosan ismét tárgyal Papennel is.

Ezzel a hírrel kapcsolatban azt írja még a Germania, hogy Papen tisztában van már azzal, hogy Hitler nem következik és ezért a lelépett kancellár komoly tárgyalásokat folytat kabinetjének rekonstrukciója kérdésében, hogy abban a pillanatban, amelyben Hindenburg őt hivatalos tárgyalásra is meghívja, kész kormányprogrammal jelenhessen meg az elnök előtt.

A Hitler kérdőpontjainak világos kérdései

Ma délelőtt egyébként nyilvánosságra kerültek már a Hitler-féle válaszlevél kérdőpontjai is és azokban nagyon értelmes kérdések vannak. Hitler nyíltan megállapítja, hogy az ő megbízatása nem jelentene szabad kezét és felveti a kérdést:

mit akar Hindenburg: prezidiális kormányt parlamentari többséggel, vagy pedig parlamentaris többség alapján kialakított kormányt prezidiális megkötöttséggel. Hitler szerint, amennyiben az elnök parlamentari többségen nyugvó kormányt akar, akkor nincs értelme a megkötöttségnek, míg ha prezidiális kormányt akar, akkor éppen értelmetlen ez a megkötöttség, mert hiszen a tekintélykormányt szabad kezettel kell nyernie arra, hogy az ellentéllő parlamenttel szemben cselekedni tudjon.

Késő délután érkezett jelentések szerint Hitler válasza éppen úgy megfontoloztatja Hindenburgot, mint ahogyan Hindenburg ajánlata is súlyos probléma elé állította a nemzetiszocialistákat és így nem lehet arra számítani, hogy Hindenburg előbb, mint kedden este a Hitler kérdésekre választ adjon.

A köztársasági elnökhöz közelálló körök szerint egyébként, amennyiben a Hit-

— Szívbetegnek és érzelmesedésben szenvedőknek a természetes „Ferenc József” keserűviz használatát könnyű és pontos bélműködést biztosít. Klinikai vizsgálatok igazolják, hogy a Ferenc József viz különösen agyvérzésre és gutaütésre hajlamos idősebb embereknél kitűnő szolgálatot tesz. A Ferenc József keserűviz gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható. B

HITLER MASODIK KIHALLGATASA

Balról Göring, jobbról Rosenberg

ahelyett, hogy ezt az alkalmat megragadja és a hatalom ormára ült volna. Hitler — ez újból igazolódott — nincs nagy forradalmi lendület, amely becsukott szemmel nekirohan a kínálózó alkalom esérének. A legalitása dominál benne és elhatárolásait megkötik az alkotmányos ideológiák.

volna. Hitler azonban nem mert belevágni és így elhúzódo és bizonytalan sikerű tárgyalások utvesztőjébe fut az a taktika, amelyet Hindenburg eszelt ki, aki most, miután a jobboldali és középpártok is cserbenhagyták, a nemzeti-szocialisták vállán át akart volna a trónra felkapaszkodni, amelyről a Papen-Schleicher taktikája már majdnem levetette.

A tömeg várja a döntést

Berlinben tegnap már a kora délutáni órákban nagy tömeg vette körül a Kaiserhof szállót, Hitler főhadiszállását. A tömeg azért a szálloda előtt, mert elterjedt a hír, hogy Hitler itt közléseket tesz az irások válságát, amelyet Hindenburg feltételeire ad.

A tömeg azonban hiába várt. A Hitler vezetésére nem tudott egy-kettőre határozni és a sajtó útján közölték a tömeggel, hogy az est órára készül el a válasz, amely a nemzeti-szocialisták állásfoglalását tartalmazza. Ez az elhúzódo válaszadás nyilvánvalóan azt jelenti, hogy a náci állásfoglalása elutasított lesz.

Ha nem Hitler, akkor centrum

A megoldás sehogy sem tetszik azoknak a tömegeknek, amelyek a nemzeti-szocialista pártot alkotják, mert tisztában vannak vele, hogy más a párt helyzete abban az esetben, ha ő szólítja fel koalícióra a kis elnöki és jobboldali pártokat, mintha a centrum tesz ajánlatot arra, hogy koalíciójában foglaljon helyet a hatalmas nemzeti-szocialista párt is. A centrum ajánlata sokkal inkább és merészebb lenne, mint amelyet a centrum önmagában elbírna, mert végső esetben a centrum még mindig meg tud egyezni a baloldali párttal és a szociáldemokratákkal, míg Hitler-párt ez esetben újból teljesen elszigetelt marad.

Az egyre jobban kuszálódo és egyre inkább ellentétes hírek hatása alatt a tömegben a párt vezetőségén az esti órákban aztán a letargia. Valamilyen kielégítő eredményt keresnek és találtak, amely szerint Hitler nem utasítja ugyan el Hindenburg feltételeit, de mégis a párt olyan állásfog-

A késő esti órákban aztán elterjedt a hír, hogy Hitler magának követeli az elnökséget, később pedig úgy portraktálták, hogy még az esti órákban sem lesz döntés, mert Hitler a végleges válasz megadása előtt a pártvezetőségek véleményét is ki akarja kérni. A hangulatot egyre idegesebbé tette az a hír, hogy amennyiben Hitler Hindenburg ajánlatát nem fogadja el és a feltételeket elutasítja, úgy

Hindenburg még egy kísérletet tesz arra, hogy a parlamenti pártok útján való kibontakozás lehetőségét újra megkísérelje és ebben az esetben talán a centrum vezetőségének ad megbízást kormány alakítására.

lalást tanúsít, amely mellett a tárgyalások esetleg a hét végéig elhúzódhatnak.

A végén tehát tegnap este oda értett a helyzet, hogy maga Hitler volt az, aki a huzavona taktikájához fordult, holott Hitlernek észszerűen és logikusan tegnap azonnal döntenie kellett volna, hogy a jobboldali átcsoportosítást és a baloldali felvonulást dönthetetlen fajt a complit elé állítsa.

HINDENBURG FELTÉTELEI

Bár hivatalos jelentés arról, hogy melyek a Hitler kormányzásnak elnöki feltételei, nem adtak ki, mégis beavatott körök úgy tudják, hogy Hindenburg elnök öt pontban foglalta össze azokat a feltételeket, amelyek mellett hajlandó Hitler a kormányzással megbízni. Ezek a feltételek személyi és tárgyi természetűek.

Mindenekelőtt Hindenburg kiköti, hogy a leendő birodalmi kormány személyi összetételéhez, akár csak a multban, a birodalmi el-

Hitlernek és vezérkarának választania kellett: vagy elutasítja mereven és kategórikusan ezt a kööttséget, vagy elfogadja a nemkööttség feltételeit és a hatalom birtokában meglagadja azoknak teljesítését és állampuccsot idéz elő.

Hitler egyik alternatívát sem választotta, hanem az öt pontba foglalt feltételekre hosszú memorandumban válaszolt,

amely a dolgokat elodázza, a tárgyalásokat elhúzza és valószínűleg a hatalomrajutás lehetőségét is megtorpedozza.

A birodalmi sajtóiroda este tíz órakor jelentette végre, hogy Hitler Meissner államtitkár útján átadta válaszigyzékét.

„Hitler körültekintő megbeszélés után este husz órakor átnyújtotta válaszáat”, — mondja a hivatalos jelentés.

Szokatlan ez a stílus: „Körütekintő megbeszélés után!”

Érezted meg tömeg, hogy Hitler nem forradalmár többé, nem erőszakos fene gyerek, hanem körültekintő és megbeszélő!

Törődj bele, hogy következik, vagy legálább is következhetik!

At kell hangolni a birodalmat. Hét esztendő ellenérzését át kell festeni. Megdicséri e „hivatalos” Hitlert!

Ezt mondja a hivatalos. A nemzeti-szocialistákkal szemben viszont a tömegek azt hangoztatják, hogy csak azért adta fel válaszában Hitler az újabb kérdések és kérések rengetegjét, hogy azoknak valamelyikét Hindenburg elutasíthassa és a tömegek előtt igazolni lehessen, hogy a kormányzat átvételének ez alkalommal sem Hitler az oka, hanem a makacs Hindenburg, aki nem akarta minden feltétel nélkül a nemzeti-szocialisták abszolút uralmát elismerni.

Hindenburg, — így mondják a ma délelőtti jelentések, — Hitler válaszlevelét

tegnap este már nem bontotta fel és azzal nem foglalkozott.

Ez a keddi nap programja.

Ezzel a jelentéssel szemben az a valószínűbb, hogy a választ már tegnap éjszaka megtárgyalták, de a tárgyalásokat nem tudták befejezni és hogy azok kifélé ne húzódnak, azt a közlést adták ki, hogy — majd csak kedden.

Szóval ma dől el, hogy Németországban ismét nem dől el semmi.

Fizetni?

Jó, jó — de miből?

Bukarest, november 22.

Néhány hónappal ezelőtt felforgató propagandának számított arról beszélni, hogy a külföld felé fizetéseinket függesszük föl, mert nem lehet külföldi kölcsönöket visszafizetni addig, míg itthon a tisztviselők, a nyugdíjasok és az állami szállítók fizetetlenek.

Ma a kormány hivatalos megbízást adott ezeknek a tárgyalásoknak a felvételére. Az idő és pedig ezuttal nagyon rövid idő ismét nem a szakembereknek adott igazat. Ezek a szakférfiak nyilván azért vannak olyan nagy számban, hogy egymást igazolják, ha már az események nem igazolják őket.

Most aztán az angolok után a franciák is bejelentették az ő hitelezőjüknek, az Amerikai Egyesült Államoknak, hogy nem fizetnek tovább. A világválság fokmérőjéül szolgáljon a francia kormányhoz legközelebb álló nagy párisi lapnak, a „L'Oeuvre”-nek erről szóló vezércikke.

A cím az, hogy „De miből?” Főbb szakaszaiban pedig a cikk így hangzik:

— Az angol és francia bejelentések után mit fog tenni Hoover elnök ur? Tanácskozni fog utódjával, Roosevelttel? Az új elnök nem mutat különösebb sietséget, hogy elődjének meghívására válaszoljon és vele eszmecserebe bocsátkozzék. „Gyengélkedem, — üzenete — és nyolc napon belül aligha kereshetem fel Önt. Egyébként is Önnek kell határoznia.”

— Hoover most már saját elmékedéseire utalva, vagy meghosszabbítja a moratóriumot, amelyet annak idején ő engedélyezett, vagy elutasít minden újabb halasztást. Egyesek szerint így lesz, mások szerint amugy... De még ha Hoover akarja is elhalasztani, a kongresszus és a kamara ellenségesen állanak szemben még azzal a gondolattal is, hogy ebben a tárgyban összehívják őket.

— Lehet, hogy az amerikai szenátorok rövidesen meg fogják érteni némely odaváló sajtóorgánum józanabb hangját, például a „Journal of Commerce” következő fejtegetését:

„Ha a kongresszus kitarthat makacs és okatlan ellenzésében az adósságok felülvizsgálatánál, akkor az európai adósok Németország példáján okulva, beszüntetik a fizetéseket. Az Egyesült Államok nem kapnak semmit ebben az esetben, viszont viselik a felelősséget és a vádat, hogy eleve megtorpedóztak minden építő munkát és a világgazdasági konferenciát.”

— Ez az az okoskodás, amelyre Amerika tanított bennünket annak idején, mikor a velünk szemben fennálló német tartozásokról volt szó — folytatja a L'Oeuvre. Egész különös volna, ha most egyszerre az amerikaiak kezdenék nem érteni saját elméleteiket. Ha így találna fordulni, akkor a most idézett tengerentúli lapnak lesz igaza. Mi nem fogjuk letagadni az adósságot, amelyet életérdek kényszerítő parancsára és a hitelezővel közös érdekekből vettünk föl. De fizetni — azt nem fogunk. Mert — és itt van a kérdés lényege — mi csak egyet válaszolhatnánk:

— „Fizetni? Jó, jó, — de miből?”

Igy beszél ma hitelezőjével a művelt francia, aki a kártyások szójárása szerint nem olvas. Nem olvassa a mi új jogelveinket, melyek szerint a követelés nem csak szent és sérthetetlen, amit elvégre minden nehézség nélkül koncedálni lehet, hanem fizetendő is. Természetesen, ha van miből.

Kész az osztrák-magyar kereskedelmi szerződés

Budapest, november 22.

A magyar-osztrák kereskedelmi szerződés tárgyalásai tegnap egész nap folytak, sőt belenyúltak az éjszakába is. Kedden minden valószínűség szerint véget érnek a megbeszélések és Winkler alkancellár hazautazik Bécsbe, hogy a kész tervezetet jóváhagyassa. Ma már hivatalos jelentés várható a tárgyalások sikeréről.

**BUTORAINK
MINŐSÉGÉBEN
NEM FOG
CSALATKOZNI!**

SZÉKELY & RÉTI

BUTORGYAR R. T.

TÁRGU-MUREŞ
BUKAREST
BRASSO

A linci kékszakáll az esküdtszék előtt

Bécs, november 22.

A linci esküdtszék ma kezdte meg az osztrák kékszakáll bűnyüének tárgyalását. Leitgöb Ferenc, a hétszeres nőgyilkos esete élénken emlékeztet Kiss Béla cinkotai gyilkos ügyére, amely közvetlenül a háboru kitérése előtt történt és izgalomba hozta egész Magyarországot.

A főtárgyalás óriási érdeklődés mellett kezdődött. A törvényszéki palotát valóságilag megrohmozta a közönség. A terem már zsufolásig megtelt, mikor a bíróság bevonult és parancsot adott Leitgöb elővezetésére. Felolvasták a vádiratot, amely kerek ezer oldalra terjed és hét nő meg-

Hét nő gyilkolt meg, közülük mostohaanyját is

gyilkolásával vádolja Leitgöböt.

Valamennyi áldozat középkori nő. Hat esetben évekig nem tudtak nyomra jutni és csak a hetedik gyilkosság után találtak kellő bizonyítékot Leitgöb ellen.

A gyilkos kihallgatásánál kiderült, hogy ötven évéből több mint huszat börtönben töltött különböző bűncselekményekért.

Beismerte az összes gyilkosságot és azzal védekezik, hogy azokat szexuális felindultságában követte el. Az áldozatok egyikét, mostohaanyját, nem szexuális okból, hanem bosszúból fojtotta meg. A tárgyalás folyik.

Panem et kinoenzes!

Ingyen mozijegyért lázongtak a jasi diákok

Bukarest, november 22.

Jasiból érkező hírek szerint a vasárnapi bukaresti diákelvonulással egyidejűleg az ottani diákság is — felvonult. Ez a jasi felvonulás azonban nem végződött olyan ártatlanul és simán, mint a bukaresti, indítóoka pedig olyasvalami volt, aminek már nincs mentsége semmi, amit nem lehet a hazafiasság számlájára írni s ami valóban nem méltó a diáksághoz.

Jelentéseink szerint este hét óra tájban a város középpontjában fekvő Sidolimozgósínház előtt nagyobb diáktömeg jelent meg. Ezuttal nem antirevizionista megmozdulásról volt szó. A diákok azt követelték a mozi igazgatóságától, hogy engedje be őket ingyen az előadásra. Az igazgatóság megtagadta ennek az egészen példátlan követelésnek a teljesítését, mire kitört a botrány. A diákok megtámadták a mozit, bezúzták az ablakokat és

erőszakkal hatoltak be a terembe, ahol egyikük elkiáltotta magát:

— Tíz van!

A vészkiáltás páni félelemmel töltötte el a közönséget. Mindenki menekülni akart.

A tolongásban számos ember súlyos sérüléseket szenvedett. Sokan elájultak s ezeken vadul gúzolt végig a menekülő tömeg.

A zavargásról értesítették a rendőrséget, amely nagyobb készültséggel jelent meg és valahogyan helyreállította a rendet. A diákok nagyrészt azonban már nem lehetett kizavarni a teremből s így az igazgatóság az előadásokat rendőri felügyelet mellett folytatta tovább az éjfél óráig. A vizsgálat természetesen megindult. Egyelőre azonban nincs olyan hír, hogy a zavargók közül valakit letartóztattak volna.

A Semmitőszék elvi döntése szerint:

Az állam felelős a tisztviselők által magánfelek terhére elkövetett károkért

Bukarest, november 22.

Közölte annak idején a B. L. a Semmitőszék előtt folyó elvi jelentőségű pör, amelyben felvetődött az állam felelősségének kérdése, a közgei által elkövetett bűncselekményekért.

Arról volt szó, hogy egy aradi fakereskedőtől a vasuton elloptak nyolcszáz ezer lejt. Feljelentése folytán a rendőrség két olyan detektívnek adta ki az ügyet nyomozásra, akik azelőtt hivatali visszaéléseket követtek el és állásaikból ezért elmozdították őket. A két detektív ráakadt a tettesre, elkobozták tőle csaknem az egész nyolcszáz ezer lejt, a pénzt elszikkasztották és a tolvajt utjára engedték. Később ugyanaz a tolvaj más bűncselekményeket követett el és mikor ezekért felelősségre vonták, elmondta a nyolcszáz ezer lejes lepcs történetét is és miután már ugy sem volt veszíteni valója, elmondotta, hogyan kobozták el tőle a pénzt és hogyan szikkasztották el. A károsult erre a detektíveket jelentette föl, akiket szikkasztásért el is ítélték. Kártérítést természetesen nem tudott venni rajtuk és ezért az állam ellen fordult.

Ebben a polgári pörben a károsult vitatta,

hogy ugy a regáti polgári törvénykönyv, mint az osztrák polgári törvénykönyv szerint az állam felelős azokért a károkért, amelyeket a magánosok szenvednek az állami közgei károkozó cselekményei folytán. Ilyen kifejezett rendelkezés nincsen ezekben a törvényekben, de mindkét törvény tartalmaz intézkedéseket arról, hogy a megbízó munkaadó felelős a közgei azon cselekményeiért, amelyeket azok a megbízás teljesítése közben követnek el. (Regáti polg. törv. 1000 §, osztrák polg. törv. 1315 és köv. §§.) Hivatkozott a károsult a bírói szervezetről szóló magyar törvényre is, ahol kifejezetten intézkedés történik, hogy a bírósági tisztviselő szikkasztásaiért az állam felelős. A felperes szerint a joggyakorlat ezeket a szabályokat kiterjesztette joghasonlóság alapján az államra és azokra az esetekre, mikor állami tisztviselők okozzák a kárt.

Az állam védekezett a kereset ellen és a törvényszék, valamint a tábla elutasították a keresetet. Ezek a bíróságok nem érintették az elvi kérdést, hanem úgy találták, hogy az eljárási detektíveknek nem volt törvényes meg-

bizásuk, nem jártak el törvényes hatáskörben és így az állam felelősségének a kérdése sem merül.

A felperes panaszára az ügy a Semmitőszék elé került. Az első szakosztály ítélt az ügyben, de, mert nem volt meg egy álláspontnak sem a törvényben megkötött többsége (hét szavazatból öt) az ügy tizenegy tanács elé került, amely most tárgyalta a vitás kérdést. Az elnöki székben Volansky, a felsőbíróság főnöke ül.

A felek ismételték érveléseiket és többek között megvitatták az a kérdés, hogy az állammal szemben a különböző tisztviselők közül melyik alkalmazandó. Az állam képviselője szerint az állam, mint magánjogi alany, csak egyféle képpen bírálható el és pedig a kormány székhelye szerint a törvényes jogszabályok alapján, azaz csak a regáti polg. törvénykönyv lehet irányadó. Károsult viszont az elkövetési hely jogszabályainak az alkalmazását kérte és miután a törvényben még hatályban vannak az osztrák polgári törvény intézkedései, ezek alapján kell döntenie.

A Semmitőszék szervezéséről szóló törvény alapján ilyen esetben szó illeti a koronabíróságot, aki ezuttal a panaszos mellett foglalt állást mindkét elvi kérdésben. Ő is az osztrák polgári törvénykönyv alkalmazását kérte és

állást foglalt az állam felelősségének a kérdése mellett.

„Az állam nem védekezhetik azzal,” — mondotta a koronaügyész, — „hogy a tisztviselő kinevezésekor a törvényes előfeltételek megvannak és így az államot nem terheli a magánosok károkozásának kiválasztásában. A megbízhatóságnak akkor is fenn kell forognia, mikor a konkrét kiküldetés történik. Már pedig az adott esetben ez mindenesetre vitatható és ezt meg kell vizsgálni.”

Több, mint egy órán át tartó tanácskozás után az elnök visszatért az ülésterembe és meghirdette a tizenegyes tanács határozatát:

A Semmitőszék megállapítja, hogy az osztrák polgári törvénykönyv 1315 és köv. szakaszai az állammal szemben is alkalmazandók.

Ez az elvi határozat és jelentőségét mindenképp tekintetbe föl fogja ismerni. Maga az elv szerint nemcsak kifejezett bűncselekmények, hanem minden hivatali mulasztásból, vagy pozitív szabálytalanságból eredő károsodás e szerint a tétel szerint az állammal szemben érvényesíthető.

Maga az ügy most visszakerült a hetes tanácshoz és annak feladata a követelést törvényszerűen megítélni, vagy a táblai ítélet megsemmisítésével az ügyet a másodfokú bírósághoz ítélethozatal végett visszaküldeni.

SZÉKREKEDÉSNEK

a CHATEL GUYON

természetes sókból készült

MIRATON PASZTILLÁ

fájdalom nélkül könnyebbíti

meg a belek működését.

Vakmerő rablás Karánsebes közelében

Karánsebes, november 22.

Tegnap éjszaka vakmerő rablótámadás követtek el a megyebeli Amádia közeli elöljárósága ellen. Éjfél tájt szekéren felfegyverzett ember közeledett az elöljárósághoz. Az őrkök ügyet se vetettek rájuk, hanem a hiszében, hogy csendőrként tal van dolguk. A szekér így zavartalanul halott az elöljáróságra, ahol a bandák hirtelen leugráltak róla és nekiesve az őrköknek, véresre verték őket, majd meköltözve bezárták egyik szobába.

Ezután bemettek a pénztárszobába, elrabolták a készpénz kasszáját, amelyben kétszáz ezer lejt, majd felültek a kasszát és eltávoztak.

Jellemző a rablók hidegvérére, hogy a falu széléről még visszatértek, mert közműveiket a rablás hevében az elöljáróságon felejtették. Nyugodtan visszamentek a falu szélére, ahol a kasszát már nem találták. Falusi gyülekezett ott, akiket lövések riasztottak el.

A lugosi csendőrség megindult a rablók üldözésére.

KERESÜNK

azonnali belépésre brassói fiatal magyar

VASKERESKEDŐT

WILHELM OBERTH R.

BRASSO, a Korona-szállodával szemben

December 3-án indul Bukarestből a

B. L. FILLÉRES GYORSVONATA

BUDAPESTRE

Vasúti jegy oda és vissza csak 970.— lej

Az általunk, vagy a menetegyirodák által kiszolgáltattott, erre szóló jegyek birtokában minden nagyobb állomáson csatlakozni lehet. A pontos és végleges menetrendet lapjainkban közölni fogjuk.

Kitűnő alkalom budapesti látogatásra!

VILÁGPOLITIKA

Róma: ezélt Bécs

Az olasz-magyar szövetségről, gazdasági közeledésről és Gömbös látogatásáról nem hallunk egyebet, mint amit a bucaresti lapok írnak, meg amit a magyar újságok világgá kürtölnek. Magyarország, mint a sikerek sikerét könyvelve el az olasz barátság legújabb eredményét, Románia pedig hangos tüntetésekkel felel ugyan ezekre az eredményekre és nemzetiségi igaztással válaszol a revíziós kísérletre.

A külföld nem reagál ilyen hevesen és nem von le ilyen jelentős következtetéseket. Nyugaton, ahol a nagy politika összefüggéseit tisztán látják, megállapítják, hogy ebben a Gömbös-Mussolini barátkozásban nem Magyarország nyerte a nagyobbik porciót, hanem Itália.

Mussolini — mondják a nyugati lapok — tíz éve csinál faizmus és európai politikát. A fasizmus eredményeivel meg van és meg lehet elégedve, de az európai politikájára nem sok siker hozott eddig. Pedig ambicionálja itt is a sikert. Mussolini Rómából már tíz évvel ezelőtt második Bécsset és Olaszországból tíz éve második Ausztriát akart csinálni. Régen ambicionálja már, hogy, amint valamikor az osztrák-magyar monarchia gazdasági egysége nagyhatalmi alapot teremtett Bécs alá, ugyanugy Itália most gazdaságilag egységesítse az utódállamokat és azoknak gazdasági összefogásán alakuljon meg és alakuljon ki a nagy olasz birodalom.

A Balkánon Bulgáriát vonta a maga érdekébe Olaszország, Keleten Magyarországot szivta magához. Közben kacérkodott Németország felé és fenyegetődzött Franciaország irányába. És ez az egész ide-oda orientálódás voltaképpen csak azt célozta, hogy kialakuljon az a gazdasági egység, amely éppen gazdasági súlyánál fogva pótolhatná a monarchia erejét.

Ezért ápolja Mussolini az olasz-magyar viszonyt, no meg azért, mert ugy Bulgária, mint Magyarország ék abban a francia vazallus-sorban, amely Kelet-Európában és a Balkánon elterpeszkedik.

A barátság tehát megvan. De hol a tényleges eredmény? Hol a revízió, amelyet nem hangoztatnak és hol a gazdasági eredmény, amelyet uton-útfélen kihangsúlyoznak.

A revíziót e pillanatban a győztes hatalmak közül komolyan csak Olaszország akarja, amelynek valamit, — ha csak ígéretet és elkötelezést is — magyar szövetségese felé nyújtani kell. Anglia sem folytat még ma revíziós politikát, Amerika sem. Franciaországról meg a legjobb akaratral és a legteljesebb naivitással sem lehet azt állítani, hogy a békeszerződés igazságtalanságait belátta volna. Itt tehát semmit sem tud Olaszország nyújtani, legfeljebb szavakat. És ugyanígy áll a pénzügyi támogatással is. Nincs pénze. Még annyi sincs, amennyire önmagának szüksége van és így szó sem lehet arról, hogy szövetségeseit pénzzel alimentálja.

Egyedül a gazdasági megsegítés jöhetne számba. Ez a gazdasági megsegítés sem jelentős azonban. A valaha buza-szegény Olaszország ma büszkén hirdeti, hogy ön-ellátott és a marhaimport is egyre inkább védekezik az ellen, hogy az agrárréalmok feleslegeiket az olasz piacok felé szállítsák. Valamennyi marha-exportlehetőséget nyújtott most Olaszország Gömbösnek, de ez sem számottevő és még így is alig harminc százaléka annak az exportkontingensnek, amelyet Magyarország Itáliában, ezelőtt ez a nagy barátkozás komoly akcióssá érett volna, elhelyezett. (1931 első hét hónapjában 47,8 millió lira volt a magyar marha exportértéke, 1932 első hét hónapjában csak 15,7 millió lira.)

A nagy barátkozásban tehát nem történt egyéb, minthogy Mussolini lehetőségeket kapott arra, hogy nagyhatalmi politikájára a népek felfigyeljenek. Nem a nemzetek és nem a politikusok, hanem csak a népi tömegek figyelnek fel a nagy parádéra.

Kétségtelen, Rómából Bécsset akar Mussolini és ahhoz, hogy ezt a harmadik római birodalmat kialakíthassa, szüiksége van Magyarországnak szövetségére éppen úgy, mint ahogyan Bulgária szövetségét is lanszirozni kellett a szerb fellépése ellen és a balkáni politikában való szerep vállalás kedvéért.

Mussolini mindenesetre presztizst kapott az olasz-magyar barátkozással kifele, de Magyarország nem kapott semmit sem. Egy kis vámkedvezményt kapott és sok hangot kapott, amelyre felfigyelni illik, de amelytől félni nem kell. A hivatalos politika nem is fél tőle sehol, egyedül a hivatalos politikusok használják fel arra, hogy felizgassák vele a turbulenciát.

(h. s.)

Ujból felmerült az öt-hatalmi konferencia terve

Neurath és Simon egy óra hosszat tanácskoztak

Herriot is Genfben érkezett

Genf, november 22.

Ma Genfben feltűnt, hogy Neurath német külügyminiszter és Sir Simon angol külügyminiszter több mint egy óra hosszat tanácskoztak. A tanácskozásokról a nyilvánosság elé semmi sem szivárgott: ki-de genfi jól értesült körök mégis úgy tudják, hogy

a régi terv ismét felmerül és Sir Simon

ujból azt javasolta, hogy az égető problémák letárgyalására hívják egybe az öt hatalmi konferenciát.

Ez a tárgyalás, úgy látszik, nem volt véletlen, hanem azt tervszerűen előkészítették, amit a legjobban az bizonyít, hogy Herriot szerdán Genfben érkezik és belekapcsolódik azokba a tárgyalásokba, amelyeket Sir Simon most Neurath-tal megkezdett.

Kína vádbeszéde Japán ellen

A Népszövetség nem tud dönteni a mandzsuriai kérdésben

Genf, november 22.

A Népszövetség rendkívüli ülészaka ma folytatta tanácskozásait. A hangulat izgalmas és emellett óvatos. A Népszövetségi tanácsosok tisztában vannak azzal, hogy az első hangosabb és erősebb szónál Japán felborítja a Népszövetség összetételét és éppen ezért óvatosan haladnak előre annak a kérdésnek tárgyalásánál, amelynek a kínai-japán konfliktus megoldását kellene tisztázni.

Ma a japán delegátus olvasta fel emlékiratát, amellyel azt akarta bebizonyítani, hogy a mandzsuriai kérdést csakis a Mandzsu birodalom felállítására oldhassa meg.

A japán delegátus után Wellington-Coo volt kínai külügyminiszter több órán át tartó vádbeszédet mondott, amelyben azt hangsúlyozta, hogy Japán a megbántott bányász szerepét játsza és úgy tünteti

fel a dolgot, mintha védekezni kellett volna a vad kínai bestia ellen. Japán — mondja a kínai delegátus — annyit már beismert, hogy Mandzsuria megszállása előkészített terv volt. A kínai delegátus ezután a Lytton-jelentést bírálja és azt nagyon dicsérendő munkának tartja. Megállapítja, hogy

sok évszázad után végre itt volna az ideje annak, hogy a világ végre ellene álljon annak az imperialista politikának, amelyet Japán folytat.

— A japánok Kína elleni támadása — mondja a kínai delegátus — a maga kiméletlenségében példátlan és azt követeli, hogy Japán azonnal vonja vissza csapatait az ázsiai kontinensről. Ezenfelül azt is követeli, hogy a japánok azonnal fizessék meg az okozott károkat.

A Népszövetség ülése még folyik.

Ismét megmozdultak a nyugdíjasok

Jasiban 7 pontba foglalták jogos követeléseiket

Jasi, november 22.

Országos jellegű gyűlést tartottak az annyiszor kijátszott nyugdíjasok Jasiban. A gyűlésen képviseltették magukat Frdély, Bánság és Bukovina nyugdíjasai is. Elkeseredett hangon felszólalásokban állapították meg, hogy

a fővárost kivéve egyformán rossz a nyugdíjasok helyzete az országban, mert az állam részben egyáltalán nem, részben pedig nagyon pontatlanul tesz eleget annak a kötelezettségének, amit a nyugdíjasokkal szemben vállalt.

A nyugdíjas-kongresszus végül határozati javaslatot fogadott el, amit küldöttek fog majd átnyújtani a miniszterelnöknek és a kormány valamennyi tagjának. A határozati javaslat az alábbi pontokban foglalja össze a nyugdíjasok jogos követeléseit:

1. Az általános nyugdíjpénztár igazgatóságában kapjanak helyet a nyugdíjasszövetség megbízottai is.

2. A nyugdíjárulékokat ezentúl pontosan fizessék, a hátralékokat pedig rövid időn belül egyenlítsék ki.

3. A nyugdíjasok hallani sem akarnak arról, hogy nyugdíjhátralékaik fejében

államkötvényeket kapjanak, mert ezekkel nem vehetnek sem kenyeret, sem ruhát, legfeljebb az adókat fizethetik olyan jövedelem után, amit nem kapnak meg az államtól.

4. Súlyos igazságtalanságnak tartják a nyugdíjasok azt, hogy az állami adóhivatalok még akkor is megterhelik a nyugdíjjarandóságokat a globális adóval, ha azokat az állam nem fizeti ki. Így aztán végrehajtják a nyugdíjasokat olyan „jövedelem” után járó adó miatt, amit az állam ki sem fizetett. Az állam adót szed a ki nem fizetett nyugdíjak után is, holott késedelmi kamatot kellene fizetnie.

5. Követelik a nyugdíjasok, hogy hatálytalanítsák az 1931 évi törvénymódosítás 7. szakaszát, mert ez a paragrafus elveszi azoktól a nyugdíjasoktól a felebezési jogot, akik 1925 után kerültek nyugdíjba.

6. Követelik a nyugdíjasok a temetkezési segélyt, valamint azt, hogy az özvegyek és árva nyugdíjjarandóságát a halálozás után azonnal automatikusan ismerjék el és utalják ki.

7. Végül követelik, hogy adják meg a nyugdíjasoknak a 75 százalékos utazási kedvezményt és mindazokat a jóléti se-

gítséget, amelyeket a tisztviselőknek is biztosítanak.

A határozati javaslat azután a nyugdíj-törvény sérelmes intézkedéseire hívja fel a kormány figyelmét s nyomatékosan kéri, hogy módosítsanak azokon a törvényszakaszokon, amelyek nem méltók az országhoz, hiszen a nyugdíjasok az ország szolgálatában öregedtek meg.

Névtelen levélben leplezték le a bicskei gyilkosság tetteseit

Budapest, november 22.

Négy évvel ezelőtt, borzalmas körülmények között elkövetett gyilkosság foglalkoztatja újból a rendőrséget. Most mult négy éve, hogy a bicskei szőlőhegyen akasztott embert találtak. A nyomozás akkor eredménytelenül végződött s az ügy feledésbe merült. Tegnap a rendőrség névtelen levelet kapott a következő tartalommal:

A bicskei áldozatot egy sofför és barátja akasztották fel. Az áldozat ugyanis udvarolt a sofför barátjának. A sofför állandó féltékenységi jeleneteket rendezett és kizozta a nőt. Végül közösen elhatározták, hogy végeznek a kellemetlenkedő udvarlóval. Beccsálták a sofför autójába, elkábították és eszméletlenül állapotban felakasztották a bicskei hegyen.

A rendőri jelentés neveket nem közöl, csak annyit ír, hogy a legerélyesebb nyomozás indult meg a névtelen levél által megadott nyomon.

Csökkenteni akarják az iparpártolást élvező vállalatok vasuti kedvezményeit

(Bukarest) A vasuti társasvizio munkálatai programszerűen haladnak és a legtöbb árunál kisebb-nagyobb fuvardíjmérséklésre van kilátás. A bizottságban résztvevő CFR-delegátusok egyrészenél az a tendencia jut kifejezésre, hogy a fuvardíjleszállítások ellensúlyozására csökkenteni kell az iparpártolási kedvezményekről szóló törvényben biztosított vasuti tarifakedvezményeket. Arra hivatkoznak a vasuti delegátusok, hogy az ezen vállalatok részére engedélyezett állomási tarifa és az általános teheráru-tarifa között túlnagy a különbözet egyes cikkek-nél.

Az ipari érdekeltségek képviselői természetesen erélyes ellenállást tanúsítanak ezzel a jogcsorbító irányzattal szemben és arra hivatkoznak, hogy különösen a külföldi áruktól konkurrált belföldi gyártmányoknál teljesen indokolt és nélkülözhetetlen a fokozottabb szállítási kedvezmény. Például felhozzák a különböző üvegárukat. Míg a cseh és lengyel üvegberakására az illető országokban különlegesen épített vasuti kocsik vannak, amelyek lehetővé teszik a 10 ezer kilós rakomány teljes kihasználását, addig Romániában egy tíztonnás kocsi átlag 3000—5000 kiló árut lehet csak berakni, vagyis a ki nem használt területet a szállító hiába fizeti meg és ugyanakkor a CFR az ilyen árukat, azon a címen, hogy túlnagy területet foglalnak el, még külön 50 százalékos pótdíjjal sújtja. Ilyenformán a romániai áru kétszer akkora fuvar díjat fizet a CFR vonalain, mint az importált áru. Ennek ellensúlyozása csak az eddigi kedvezményes állomási tarifák meghagyásával lehetséges.

Értesülésünk szerint számos cikk-nél sikerült is a CFR álláspontját megváltoztatni, mindamellett lesznek azonban olyan áruk is, amelyek az új tarifában magasabb állomási díjtételeket fognak kapni, vagyis megdrágul a szállításuk.

ÖRÖMHIR:

ÖRÖMHIR:

ÖRÖMHIR:

MEGSZÓLALT A SZIVEM

cimű film végre megvan cenzurázva. — Csütörtöktől kezdve kerül bemutatásra az *Astra Mozgóban*. — Főszerepben: Alpár Gitta, Gustáv Fröhlich, Halmay Tibor. — Még csak kedden és szerdán lesz vetítve a nagy sikert aratott „ÉDESANYÁM” című film.

HIREK

Önagysága imádja a kézimunkát

Szín: Polgári lakás, a nyolcadik emeleten, melyben minden tenyérnyi helyen: széken, asztalon, diványon, sezlongen, szóval ahova csak szem ellát, mindenütt — tagadhatalan — gyönyörűbbnél-gyönyörűbb kézimunka, párnák, himzett terítők, stikkelt vacakok.

Dél van, a félség — stilszerűen — egy szótört himez, a félség, mint egy fáradt kutya, most érkezik haza.

Férj: Szervusz fiacskám.

Feleség: Szervusz. Már itthon vagy?

Férj (keserűen): Már...! Csodálkozol, hogy „már” hazajöttem. Megsugom, én is csodálkozom. Azon, hogy jöttem és nem hoztak. Csukott autóban és csukott zubbonyban... Már!!

Feleség: Fiacskám, csak azért mondom, hogy már, mert ebben a pillanatban ültem le egy kicsit kézimunkázni. Ne légy mindjárt olyan ideges.

Férj: Én nem vagyok ideges, Elza. Hol van már az a lukszus! Nekem nincsenek idegeim, de fáj — még fáj, — hogy mikor reggel nyolctól végre hazajövök, mint egy kidöglött igavonó barom, mikor eltikkadva és a fáradtságtól remegő inakkal bezuhanok ide, az állítólagos otthonomba, akkor az, aki dallal és virággal kéne elém jöjjön, mint egy hozsanánzó processzus, az azt mondja csodálkozva és szárazon, hogy „már?”

Feleség: Fáradt vagy fiacskám.

Férj: Még fáradt se legyek? Te azt hiszed, hogy az élet egy kéjut, mely után az ember hazajön és mozog egy kicsit. Hhajaj... (Le akar ereszkedni a diványra.)

Feleség: Nenek! Frici, az Istenért! Most végeztem azt a diványterítőt, csak nem akarod mindjárt tönkretenni?! Ugy-e, milyen cuki?

Férj (nyögve visszalendül, a sezleng felé vándorog):

Feleség: Fricifricifrici, akárhova, csak oda ne! Csak oda ne, drágám. Mindjárt jön Frankné és meg akarom neki mutatni azt az új sezleng-behuzót. Nekem nem tetszik közből azzal a maderiával.

Férj (tántorogva egy fotell felé): Elza, — hogy finom legyek, — te kissé igazságtalan vagy. Én két lejért egy montblancnyit mászom és mikor már kapkodok a levegő után, akkor nem engedsz leülöm. Kissé igazságtalan vagy, mondom, mert én egy finomabb ember vagyok...

Feleség: Fiacskám, de mikor én imádom a kézimunkát.

Férj: Imádd édes, imádd. Én már nem bánok semmit. Mondjam, hogy ne imádd?... (A földön, egy amolyan kényelmetlen töltött szék felé mászik, melynek hátán, meg ülésén kis himzett terítőcskének vannak. Ugy gondolja, hogy most végre leülhet.)

Feleség: Fricikém.

Férj: Na?

Feleség: Fricikém édes, ha jól látom, te arra a székre akarsz.

Férj: Jól látod. Oda. Ha már eltöltasz a diványtól, meg a sezlontól, mit csináljak? Én egy finomabb ember vagyok és megelégszem egy ilyen barokk vacakkal, melyen úgy ülök, mint a...

Feleség: Drága fiacskám, ne haragudj, most mostam ki azokat a kis terítőcskéket, nézd, olyanok, mint a hó, igazán...

Férj (üvölt): Halt!! Ne üljek rá szóval?

Feleség: Hiszen, ugye, ha csak szóval ülök rá...

Férj (— megmaradt energiája utolsó fellángolásával — kezdetben lassan, majd egyenletes gyorsulással): Elza...! Én mikor téged elvettem, mikor nem tudtam kilábalni abból a szerelemnek nevezett agyhüdből és egy életre összetemetkeztem veled, arról fantáziáltam — és erre voltak is kézzelfogható bizonyítékaim, — hogy egy nőt vettem el és nem egy pipere-üzletet. Arról fantáziáltam, hogy lesz nekem egy otthonom, egy zugom, egy várom, hová az üldözők elől beveszem magamat és az érted vívott csaták fáradalmait kipihenhetem. De te, édes Elzám, te drága kórokozó, nem egy nő vagy. Te egy kézimunkakiállítás vagy és az én otthonom egy bazár és köszönd, hogy én egy finom ember vagyok. Én mikor zokogok azon, hogy reggel fel kell ébrednem és ha te nem volnál, akkor legszívesebben fel sem kelnék, csak feküdnék, feküdnék, de felkelek, mert vagy és kirohanok az életbe és küzködöm és tépek és harcolok és mikor véresen, gennyesen, össze törve hazajövök, akkor (üvölt) akkor nekem itthon... akkor én nem bírom letenni ezt a... és most nem leszek finom... ezt a... (de nem bír nem finom lenni, mert megüti a guta és végigzuhan a földön. Az asszony nézi, majd betakarja a sztorral. Aztán visszalép kettőt és elragadtatva)

Feleség: Milyen gyönyörű!!

(Ez az elragadtatás azonban nem a hullának szól. Nem. A sztorinak.)

Tomcsa Sándor

PREMIER! ROXY és CAPITOL MOZGÓK, BUKAREST PREMIER!

A SZŐKE BÜN

MARLENE DIETRICH-el

Herbert Marschall, Cary Grand, Dickie Moore.

Egy rendkívüli film, IOSEF V. STERNBERG nagy mester rendezésében, egy nagy szerelésű film
Luxus! Pompa! Zene!
Egy mestermű, melynek világsikerére nincsen példa — VASARNAP: MATINÉ 9—3-ig.
Az összes kedvezményes és ingyenjegyek ér-
Excl. Paramount-Film. vénytelenek. Kiegészítés JURNAL FOX

— Időjelentés. A Budapesti Meteorológiai Intézet jelentése szerint lassu enyhülés várható, kivált délen, nyugaton esőkel. Hegyeken havazással és sok helyütt erősebb ködökkel.

— Zajzoni Rab István-ünnep Bukarestben. Az Erdélyi Magyar Ág. Hírv. Ev. Gyámintézet november 27-én, vasárnap rendezi Bukarestben a Zajzoni Rab István emlékeztetőnek szentelt ünnepét. Dél-élelőtt 10 órakor ünnepi istentisztelet lesz a református templomban, melyen Sipos András hosszafalusi lelkész hirdet igét. Délben fél egykor társasbéd következik a Magyar Társulat helyiségében. Este fél kilenckor az Eintracht disztermében lesz az emlékünnep, melyen Zajzoni Rab István életét és költészetét Sipos András al-espere fogja méltatni. Szavaltatok, ének és zeneszámok töltik ki az ünnepség műsorát. A bezáró beszédet Biró László fő-espere mondja. Műsor után tánc rekeszti be az ünnepséget.

— Egy híres magyar festőművész halála. Budapestről jelentik: Tegnap délután meghalt műveivel Nagy Zsigmond világhírű magyar festőművész, aki éveken át volt a spanyol király udvari festője, tavaly pedig Károly román király meghívására Bukarestbe utazott és megfestette a királyi család több tagjának portréit.

— Egy pástortyerekek tüzhálála. Dicsőszentmártonból jelentik: Tragikus körülmények között halt meg Majlát János 15 éves bábahalmi pástortyuri, aki míg társai legeltetni indultak nyájakat az esztendőben heveredett le a tüzet rakva, mely álmába merült. A pástortyerekek csak akkor ébredt fel amikor ruhája már lángban állott. Az ijedelemtől mozdulni sem tudott. A visszatérő pástortyur: a bődő füstölő romjai között már csak csontjait találták.

— Egy évig függött a fán az eltűnt kereskedő. Sepsiszentgyörgyről jelentik: A miklósvári erdőben rendezett hajtóvadászaton résztvevő vadászok az erdő mélyén borzalmas leltre bukkantak. Az egyik fán ott függött Fóth András miklósvári kereskedő holtteste, aki egy évvel ezelőtt nyomtalanul eltűnt a faluból. A hulla egy része rothadás folytán már levált a kötélről s a földön hevert. A szerencsétlen embert, akinek maradványai csaknem teljesen oszlásnak indultak, a ruhájáról ismerték fel.

— Hármass jubileum Szilágysomlyón. Szilágysomlyóról jelentik: Impozáns hármass jubileum színhelye volt az elmúlt vasárnap Szilágysomlyón, ahol az Urikaszino 100 éves fennállását, a „Szilágysomlyó” c. hetilap 50 éves jubileumát s Kisszánthó Pethe Ferenc a szilágysomlyói ref. temetőben nyugvó tudós halálának centenáriumát ünnepelték meg.

— „A mai fiatalok és a házasság” című cikkében Kosáryné, Réz Lola új meglátásokkal és mesteri kézzel bogozza ki ezt a nehéz kérdést a Dolgozó Asszonyok Lapja november 15-iki számában. Dr. Láng Margit a nő hatását a lakáépítésre, érdekesen fejtegeti. Nemesné M. Márta a családi iskola igazgatója beszámol a nizzai kongresszusról. Az Amerikai Üzlet-asszony gyakorlati tanácsokkal szolgál a dolgozó asszonyoknak. Hírek a nagyvilágból gazdag háztartási rovat, divat, zene, kozmetika, képek egészítik ki a színes és tartalmas számot. A lapot dr. Bródy Ernő szerkeszti. Megjelenik havonta kétszer. Előfizetési ára egy negyedévre 2.50 P., fél-évre 5 P. Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, VI. Jókai-u. 4. Telefon: Aut. 297—46. Mutatványszám kapható.

— Járványos betegek a biharmegyei falvakban. Nagyváradról jelentik: A vármegyei tisztiorvosi hivatal nagy razzitát tartott a falvakban az eltűlt járványos betegek felkutatására. A razzitának meg is volt az eredménye, mert a falusi házakban eldugva kilenc tifuszos és tizennyolc sarlachos beteget találtak.

— Bojárnyos labdarugómérkőzés Dicsőszentmártonban. Dicsőszentmártonból jelentik: Vasárnap a marosvásárhelyi Stopp 11 csapatát látta vendégül a dicsőszentmártoni Dácia. A mérkőzés izgatott hangulatban folvlt le, s ennek tulajdonítható, hogy egyik játékos félreértett mozdulata miatt a közönség lerohant a pályára s parázs verekedésbe kezdett, úgy, hogy a mérkőzés félbeszakadt. A körülbelül tíz percig tartó verekedésnek a rendőrség vetett véget, mely után befejezték a mérkőzést. Eredmény 2:0 a Dácia javára.

— A VASUT ÁTMENETI RENDELKEZÉSE A PREDEÁL-FELÉ MENŐ ÁRUSZÁLLITMÁNYOKRÓL. Bukarestből jelentik: A vasutigazgatóság rendelete szerint azon idő alatt, míg a Felsőtömös és Predeál közti alagutat javítják, a Brassóban berakott áruszállitmányok Predeál felé a Kiskapus—Nagyszeben—Piatra-Olt—Petru-Rares—Gyimes—Nagyszeben utvonalon nyerne továbbítást. Kivételt képeznek a romlandó áruk, mint élelmiszerek, szállitmányok, amelyek továbbra is a közvetlen uton vihetők.

— A B. L. filléres gyorsvonata iránt óriási érdeklődés nyilvánul meg ugy Bukarestben és Brassóban, mint az egész országban. Érthető ez az érdeklődés, ha figyelembe vesszük mindazokat az előnyöket, amit egy ilyen társas utazás nyújtani tud. Egy rendes gyorsvonat III. oszt. jegy ára csak odautazásra Bukarestből Budapestig közel 1500 lejbe kerül. Ugyancsak közel 1200 lejbe kerül a jegy, ha csak Brassótól Budapestig számítjuk az árát. Ezzel szemben a B. L. filléres gyorsvonatának igénybevétele a jegy oda és vissza csak 970 lejbe kerül, tehát jóval kevesebbe, mint rendes vonattal csak az odautazás. Ezenkívül a vizmu ára is kedvezményes (és utólag szereshető meg, nem kell előzetesen utána járni) de számtalan más kedvezmény is van mindenben amit egy idegennek Pesten igénybe kell venni. (Szálloda, penzió, színház és egyéb látványosságoknál stb.) Itt említjük meg, hogy a kollektív utlevélre vonatkozó engedélyt — sajnos — a belügyminisztérium visszavonta, úgy, hogy csak egyéni utlevéllel lehet résztvenni a társasutazáson. A B. L. filléres gyorsvonat december 3-án reggel 5.50-kor indul Bukarestből, 10.38-kor van Brassóban és 15.20-kor van Tövisen. Csatlakozni lehet az általunk vagy a menetjegyvirodák által kiszolgáltattott jegyek birtokában minden közbeszó nagyobb állomáson, vagy a vasuti állagvá állomásokon. (Kiskapus, Balázsfalva, Segesvár stb.)

— SIRT A FALU JEGYZŐJE A FŐRÖSÉG ELŐTT. Marosvásárhelyről jelentik: Szomorú történet bontakozott ki a marosvásárhelyi tábla mai tárgyalásán. A csikszeredai törvényszék meg tavaly márfél évi fogházra ítélte Péterfi Imre csikmadarasi jegyzőt, aki 1929-től 1930-ig harmincezer lejt sikkasztott el és a hiányt hamis nyugtákkal igyekezett elplezni. A tábla előtt a vádlott sirva vallotta, hogy a lopást nem ő, hanem szolgálja követte el, aki részletekben lopkodta el fiókjából a pénzt. Családos ember lévén, nem akarta feljelentéssel tönkretenni, sőt el akarta adni földjét, hogy a hiányt pótolja, de az eladás nem sikerült. A tábla azonban felelősnek találta a falu jegyzőjét a hiányban és helybenhagyta az elsőfoku ítéletet.

— Dr. Keszler Hermann fül-, orr-, gégeoperateur volt kórházi főorvos Oradeáról Bucurestibe költözött. Rendel: Bulev. Elisabeta 24. 11—1-ig. 3—6-ig. Telefon 32552.

— A Fórum-mozgó igazgatósága közli, hogy a rendkívüli érdeklődés miatt Greta Garbo és Ramon Novarro monumentális kémdrámájának vetítését, a MATA HARI-t két napig, csütörtökig meghosszabbította.

Jonescu CFR igazgató távozása befejezett dolog

Bukarest, november 23. Jonescu tábornok távozása a CFR éléről véglegesen elhatározott dolog. Eddig csak azért késett, mert még nem döntöttek, hogy ki legyen az utódja. Ez a döntés most sincs meg, de minden valószínűség szerint Stan Vidrighinre esik a választás.

Választás Katalániában

Madrid, november 22. Tegnap zajlottak le Katalániában az országos választások. Ismeretes, hogy Katalánia a spanyol birodalom keretein belül önálló köztársasággá alakult át és széleskörű autonómiával rendelkezik. A választásokon Macia ezredes pártja döntő fölényrel győzött, amennyiben 85 mandátumból 67-et hódított el. A Macia-csoport Katalánia teljes önállóságának híve, nemzeti alapon álló szélsőbaloldali párt.

— SIKKASZTÓ MANIPULÁNS. Nagyváradról jelentik: A téparancsnokság tegnap átiratban jelentette be a rendőrségnek, hogy Apatanu manipuláns főmester, akinél 12 ezer lej hivatalos pénz volt, nyomtalanul eltűnt.

— A brassói magyar evangélikus jótékony közegylet november 26-án este 9 órai kezdettel műsoros szeretetvendégséget rendez a Kut-utca 1 szám alatti magyar ev. elemi iskola helyiségeiben. Vendégeket szívesen látunk.

— LOPOTT ÁRU A PIACON. Temesvárról jelentik: Ma a rendőrség előállította Vatrai Antal és Galgács Péter rovott múltú egyéneket, akik a piacon marmeladot árultak. A vallatás során kiderült, hogy a marmeladot, 100 üveg butéllal borral és finom konzervekkel együtt, összesen mintegy tízezer lej értékben Weisz Márton vendéglőstől lopták. Atkiszérték őket az ügyészségre.

— Dr. E. Menyasz, a párisi klinikán v. asszisztense. Szülész—nőgyógyász Rendel 4—7-ig Str. Cobălcescu 52. Vasárnap szegényeknek diimentesen. Telefon 327—11.

— Mai történet. Csikszeredáról jelentik: Gál Vencel gvergyóalfalusi kereskedő Berszán János nevű szolgálójával 500 kilósótt küldött egy gvergyószentmiklósi kereskedőnek. A rendőrség éppen akkor szőlította fel igazolásra a szolgát, amikor a küldeményt akarta átadni. Gazdája elfelejtette a só számláját átadni Berszánnak s így a rendőrség kihágási jegyzőkönyvet vett fel. A szolgát letartóztatásáért átadták a csikszeredai ügyészségnek, egyuttal a három ló, a só szállító szekér és a félmétermáza só konfiskálását is elrendelték. Gál Vencel pedig 12 ezer lejbírsággal sújtották. Most foglalkozott az ügyvel felelbezés folytán a csikszeredai törvényszék, ahol Gál bemutatta a számláját s igazolta, hogy a só eladása és szállítására joga van. A törvényszék az indokolás alapján eltörölte a 12 ezer lejbírságot s egyben az elköszött tárgyakat feloldotta.

— Prof. dr. D. Michail a kolozsvári szemészeti klinika igazgatója és dr. Vancea egyetemi magántanár rendelkezésbe tegyék naponta 3—5-ig. Cluj, Piata Unirii (v. Főter) 7. Telefon 195.

— LANCRAVERT „KOMMUNISTÁK” Nagyváradról jelentik: M. bekisérték nagyváradi ügyészségre László Sándor, Bencik Lajos, Bencik Lajosné, Fazekas Mihály, Ötvös István, Markos György, Bessenyei Antal, Körtész Imre, Gyula Mihály, Bikk Gyula és Szántó István szocialista lakókat. Valamennyiüket kom- munistá propagandáival vádolják és letartózkodra verve hozták be őket Nagyváradra. Az derült ki, hogy a „kommunista propaganda” abból állott, hogy Demeter János „Falvak népe” című újságját olvasták, amelyet mindenütt szabadon árulnak.

Forum Mozdó, Brassó

Még csak két napig

Még csak két napig

Greta Garbo és Ramon Novarro monstre-kémdrámája

MATA HARI

MEGNYILT!

MEGNYILT!

MEGNYILT!

TRITSCH POLDI
SPORT. ÉSDIVATÁRUHAZA

Kolostor utca és Weisz Mihály-utca sarok

Jön!

FORUM MOZGÓ BRASSÓ

PAUL WEGENER

világdramája

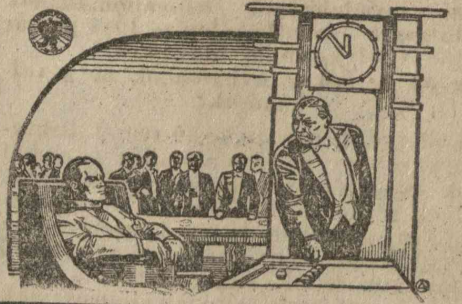
RÉMLÁTOMÁSOK

POE EDGAR

ÖNGYILKOSOK KLUBJA

című novellája nyomán

Jön!

A CAPS összehívta az általános fakiviteli szindikátus alakuló-gyűlését

(Bukarest) Röviden megemlékeztünk arról, hogy a CAPS kezdeményezésére vasárnap újabb értekezlet volt a kiviteli szindikátus ügyében. Mint ismeretes, az Autonom Erdőpénztár, annak ellenére, hogy közte és az UGIR faipari osztálya közt meg egyezés jött létre a szindikátus megalakítása kérdésében, váratlanul új tervvel állott elő, amelynek az a lényege, hogy előbb megalakítja a puhafa, keményfa és tűzifatermelők és kereskedők kiviteli szindikátusának szövetségét és csak azután kerülne sor az egyes szindikátusok kiépítésére. A puccszerűen összehívott megbeszélés főképpen azok a cégek vettek részt, amelyek a CAPS-tól vásárolt erdőkert termelnek ki a régióban is üzleti összeköttetésben álltak az Autonom Erdőpénztárral, most pedig azt remélik, hogy ezeknek a nekünk a révén előnyökhöz juthatnak a többi vállalat rovására, amire nem kerülhetne sor, ha az összes érdekeltek szabad tömörülése és nem hivatalos presztízióra jönne létre a kiviteli szindikátus.

A vasárnapi értekezleten több oldalról is támadás érte a CAPS vezetőségét és vele cimboráló vállalatokat, amelyek a puhafát szándékosan késleltették a kivitel fűrészarukiviteli szindikátus megalakítását, hogy a saját céljaiknak jobban megfeleljenek és a már most hivatalos bürokráciával fenyegető általános szindikátust megkésztessék. Az ellenzék szónokai azonban aggodalmuknak is kifejezést adtak, hogy a kerületi szindikátusok létesítésével részben bizonyos személyeket akarnak meggyőzni, másrészt pedig kompromisszumot fogják a kvótafelosztást, olyan formában, hogy csak a befolyásosabb cégeknek legyen kvótához jutni és lesznek olyan vállalatok, amelyeknek többfelé is települ, tehát több szindikátusban is megkaphatják a kvótát is kapni.

A komoly ellenállás láttára az értekezlet elmondta, hogy a szindikátusok megalkotásának formájáról a november 28-án összehívott alakuló közgyűlés fog dönteni. Addig egy kiküldött bizottság a Fakivitelők Országos Egyesülete és a CAPS által kidolgozott új alapszabálytervezet megbeszélésével elkészíti az általános fakiviteli szindikátus szabályzatát, amelyet csak az alakulógyűlésnek kell majd jóváhagynia.

Öfelsége a vendég!

Ez a mi jelszavunk és a mi sikereink titka. Mindent a vendégért és mindent a vendégnek! A legjobb, a legolcsóbbat! A legjobb helyen fekvő szállodánkban nagyon jó szobát, kitűnő ellátással 12 P.-éri adunk Bristol Szálloda Budapest - Dunapart.

Az egyedülálló monopolisztikus vállalatokat ki akarják hagyni a készülő kartell törvényből Megmozdulnak a töbtagu kartellszervezetek

(Bukarest) A készülő, illetve tervbevetett helyesebben bejelentett kartell törvénnyel kapcsolatosan a legkülönbözőbb verziók kerültek forgalomba. Illetékes helyen kapott információink szerint ez a kérdés állítólag annyira kezdetleges stádiumban van, hogy még a főbb alapelveket sem állapította meg az ipar és kereskedelemügyi miniszterium. Mindamellett az előkészületi munkálatokról sikerült megtudnunk a következőket: A miniszteriumban tulsúlyba jutott feladatok szerint a most vajdó javaslat ismét csak a több vállalat tömörüléséből keletkezett szervezetek ellen fog irányulni, amelyek az eladás szabályozására, egységes árak elérésére és a termelés irányítására alakultak. A mostani elindulás tehát megint csak a régi vágyakozások halad, holott már a Manolescu-féle javaslat akárcsak mindenütt a külföldön hozott kartell törvények nemcsak a szervezetek, hanem az egyedülálló gyárakat is kartellnek minősítik, ha azok a körülmények

következtében monopolisztikus helyzetet értek el valamely cikk gyártása vagy eladása tekintetében. Értesüléseink szerint a belföldön működő közös eladási irodák és kartellek ebben az irányban intervencióra készülnek is a kormánytól. Ezeknek az alakulatoknak nincsen kifogásuk az ellen, ha jogi helyzetüket törvényesen szabályozzák, miután a kartell szükségzerű alakulata a mai gazdasági életnek, amikor a háborús konjunktúra után bekövetkezett nagy válságban az egyes vállalatok nem tudnának fennmaradni, ha csak a saját erejükre kellene támaszkodniuk. Azt is elismerik a kartellek, hogy akadnak olyan vállalatok, amelyek visszafelé a tömörülés felváltva kialakult helyzetével, de ezek csak elvessző számban vannak, míg a mai kartellek legtöbbször csak védelmi alakulat. Eppen ezért a több gyár összefogásából létrejött eladási, vagy termelési szervezetek sokkal hátrányosabb helyzetbe kerülnek, ha az új kartell törvény nem ter-

jedne ki azokra a magános gyárakra is, amelyek a természetes kiválasztódás, vagy összevásárlási, letörési politika segítségével egyedül maradtak a piacon és bizonyos cikkekben minden konkurencia és ellenőrzés nélkül diktálják az árakat és feltételeket. Ilven monopolisztikus helyzetben van például a Titán-Nadrág-Kaláni Vasművek Rt., amely egyedül gyárt vaslemezt az országban, vagy ott van a dicsőszentmártoni Nitrogén-gyár, amely karbidban és szódában monopolizálja a piacot. Amit arra használ ki, hogy ötszörös-hatszoros arakon hozza forgalomba ezeket a cikkeket. Ebben a kategóriába sorozzák az érdekeltek az enyvipart is, amely tulajdonképpen nyolc gyárat számlál ugyan, de mind ugyanannak a koncernnek a kezében van. A különböző kartellek éppen ezért azt kívánják, hogy a kormány ilven rendkívüli fontosságú kérdésben ne tegyen semmilyen intézkedést az érdekeltek megkérdezése nélkül.

A faszindikátus a kontingens elosztásán felül az egységes eladást is szabályozza

A szervezeti szabályzat további részletei

(Bukarest) A B. L. tegnapi számában ismertettük annak a szervezeti szabályzatnak tervezetét, amely körül már csak lényegtelen viták vannak. Ez a szervezeti szabályzat még a következő intézkedéseket tartalmazza: Az exportkvóták megállapításánál a szindikátus a következő elemeket fogja figyelembe venni: a tag anyagkészlete, a saját erdők, vagy erdővásárlási szerződések által nyújtott kitermelési lehetőségek, a már kitermelt gömbfa további feldolgozása által nyújtott lehetőség a kontingens elosztásán felül való termelésre, a tag által az utolsó négy évben exportált mennyiségek átlaga. Ezeknek az ellenőrzött adatoknak az alapján a szindikátus az exportkvótát árusítják szerint állapítja meg, még pedig a gömbfánál, faragott fánál és fűrészarúnál a termelés és a

készletek arányában a kvóta az egész mennyiség 85 százalékát fogja kitenni, míg a többi 15 százalékot az utolsó 4 év átlaga alapján állapítja meg. Amennyiben az így szétosztott mennyiségek nem érik el, vagy meghaladják a kivitelre szóló igényléseket, vagy az elhelyezési lehetőségeket, a szindikátus igazgatósága lezállíthatja, illetve felemelheti a már megállapított kvótákat. A végleges évi kvótát minden taggal december 31-ig köteles közölni a szindikátus, amelynek igazgatósága ellenőrizni fogja és revízió alá veheti a tagok által bejelentett mennyiségeket és bármikor módosíthatja az elosztott kvóták százalékarányát, ha a bejelentett mennyiségek nem felelnek meg a tényeknek, vagy ha a kiszámításnál kalkulációs hibákat állapítana meg.

kátus tagjai részére adandó kormánykezelvények alapján lehet lebonyolítani. Az exportbizonyítványok kiállításának módjait a szindikátus igazgatósága állapítja meg.

A romániai fa külföldi hírnevének védelmére a szindikátus szigorúan ügyelni fog és arra, hogy a tagjai eleget tesznek-e külföldi kötelezettségeiknek. Ennek érdekében részt fog venni a megalakítandó nemzetközi választottbíróóságokban és azonnal vizsgálatot fog elrendelni szakértői útján minden reklamáció ügyében, amely az importőrök részéről származna és sürgősen fogja annak mielőbbi elintézését. Azon tagokat, akik megszegik a szindikátus szabályzatát, a kihágás súlyosságára szerint pénzbírsággal (2-10 ezer lej), a kvóta részben, vagy teljes megvonásával és végső esetben kizárással sújthatja a szindikátus. Különösen súlyos pönálé alá esik az a tag, aki nem tartaná be a megállapítandó egységárakat, áruszortírozást, vagy eladási feltételeket. Az ilyen tagokat a felajánlott, eladott, vagy már le is szállított mennyiség után köbméterenként 50-200 lej bírsággal sújthatja a szabályzat. A bírságok kifizetésének biztosítására minden tag már a belépéskor aláírt bírság váltót lesz köteles adni a kvótájával arányban álló összeg értékhatáráig és a bírság kirovásakor ki kell töltenie a váltót, mert különben elveszti a kvótáját. Ugyancsak a belépéskor minden tag kötelezően aláveti magát a létesítendő választottbíróóság felelősségteljesítésének.

Hogyan osztják el a kontingenst

Ha az exportpiacok államai kontingensként a román fabevitelt, ezt a kontingenst a szindikátus a fenti eljárással fogja tagjai között szétosztani. Abban az esetben, ha valamelyik tag nem tudná teljesen kihasználni a részére biztosított kvótát, a differenciát nem engedheti át más tagnak, hanem köteles azt bejelenteni a szindikátusnak, amely szétosztja azután a többi tag között a már ismeretes arányban. A szindikátusnak jogában van a kontingens 10 százalékát tartalékolni az esetleges kvótakiigazítások céljából. A kvótával elégedetlen tagok a közléstől számított 10 napon belül meg-

kontestálhatják az elosztást. Ezeket a felelősségeket a szindikátus igazgatósága a felelősségi határidőt követő első ülésében köteles elintézni. Abban az esetben, ha megállapítást nyer, hogy valamelyik tag a valóságnak meg nem felelő adatokat jelentett be és ezzel nagyobb kvótához akart jutni, mint amilyen megilleti, a szindikátus ezt a tagot a létesítendő választottbíróóság elé utalja, amely szankciókat fog alkalmazni ellene. Ha az megismétlődik, a választottbíróóság végzése alapján az illető tag esedékes évi kvótáját egészen, vagy részben megvonhatja a szindikátus.

Egységes eladási árak és feltételek

A szindikátus évi közgyűlése szükség esetén egységes eladási árakat, sőt általánosan egységes eladási feltételeket is állapíthat meg egyes faárak és az elhelyezési piacok szerint minden puhafa-exportüzletre. Ebben az esetben a szindikátus egységes adásvételi szerződési típusokat fog megállapítani. Az árlistákat a szindikátus igazgatósága állapítja meg és

azokat az év folyamán annyiszor módosíthatja, ahányszor szükségesnek találja. A tagok minden kötésről másolatot kötelesek beküldeni a szindikátusnak, ugyancsak a szerződés keretében leszállított mennyiségekről számlamásolatot is. Az összes kivitelre kerülő mennyiségekre a szindikátus exportigazolványt fog kibocsátani, amelyekkel a kivitel a szindi-

Ezek a puhafakiviteli szindikátus alapszabálytervezetének főbb rendelkezései. A különféle intézkedések közül még megemlítendő a IX. fejezet 89-ik szakasza, amely szerint ha a fakivitel erősen fellendülne, a bukaresti központ pedig nem volna képes idejében kielégíteni az exportőrök érdekeit, a szindikátus kerületi igazgatóságokat, vagy fiókszindikátusokat állíthat fel az érdekeltek kiváságára az ország más centrumaiban is.

Rosenberg Simon
brassói szücsmester
értesíti a tisztelt közönséget, hogy Bukarestben, a Str. Sfântilor 16 sz. alatt szücs, szörmeáru és sajátkészítményű kész szörmekabát-üzletet nyitott.
Mindenféle garantált minőségű kabátok állandóan raktáron, a legolcsóbbtól a legfinomabbig.
Javítások és átalakítások mérsékelt árak mellett elfogadtnak.

KACKES SÜTEMÉNY KÉRJEN MINDENŐTT VÉKNI KENYÉR
GAGEL

HIRDETMÉNY

Utastás a földbirtok és épületek tulajdonosai jövedelmének adóvallomásainak kiállítására vonatkozólag az 1933 január 1-től kezdődő időszakra.
Hogyan és mikor nyújtandók be a vallomások?

A 87 tvc. I. bekezdése, 9 tvc. 2. bekezdése és 19. tvc. az egyenes adók és globál adók kivételére vonatkozó rendelkezései, melyek a Monitorul Oficial 1932 november 2-ik számában lettek közzételve az adóvallomások benyújtására a következő határnapok lettek megállapítva: a földbirtok és épületek egyéni vallomásainak benyújtására 20 nap kezdve 1932 november 20-tól december 10-ig bezárólag, míg a kollektív vallomások beadása falvakra vonatkozólag ugyancsak november 20-án kezdődnek és 3 nappal előbb végződnek mintahogy a községi összeírások kezdődnek. A december 10 utáni munkálatokra egy külön hirdetmény fogja a napokat utólag megállapítani.

A vallomások a hivatalos mintán készíthetők minden jövedelem nemére külön. Ezen vallomási ívek kaphatók a trafikokban, adóhivataloknál, pénzügyvizsgálatoknál és bármely pénzügyi közeg által 1932 november 20-tól kezdve, az nököltési árban. Ezek a valóságának megfelelően, a jelen utasítások alapján kitöltendők és idejében benyújtandók az állami adóhivatalokhoz, ahol iktatva lesznek és a benyújtó elismervényt kap az iktató számmal.

A blanketták, amelyekre a vallomás téteket:

1) Kollektív vallomások a falusi földbirtok és háztulajdonok jövedelméről:

Ezen vallomások az 1. számú mintán teendők a falusi bírák felügyelete alatt, a kik összeváltják a vallomásokat, szóbelileg, az összes községi adóztól és beírja a nyomtatványba, aláírásuk mellett. Az adótárnokok kötelesek a bírónak az ívek kitöltésénél segítségére lenni. Ezen vallomások benyújtásának ideje az illetékes adóhivataloknál lesz megállapítva.

Azon adózók, akik nem tartózkodnak a községben, írásban kérhetik a bírót, hogy adatait vezesse be, ha megadják a szükséges felvilágosításokat.

Azok, akik egyéni vallomást óhajtanak kiállítani a falusi földbirtok jövedelméről ezt megtehetik az 1. bis sz. íven és ezen esetben a vallomást saját felelősségükre benyújthatják az adóhivatalhoz.

A kollektív vallomásba bevezetendők a falusi háztulajdonosok is, ha a tulajdonos nem adott egyéni vallomást.

Ezen összes vallomások, közös és egyéni, egész Erdély területén átadhatók az illetékes községi vagy közigazgatóknak is, akik erről nyugtát adnak és ezeket a munkálatok megkezdésekor kézbesítik az adókiadó bizottságnak.

II. Egyéni vallomások a falusi földbirtok- és háztulajdonokról:

Ezen vallomások falukon az 1. bis számú íven történnek az összes egy községben levő földbirtokokra és házakra. Azon esetben, ha egy tulajdonosnak több helyen vannak birtokai, a vallomásokat az illetékes adóhivatalhoz nyújtja be. — Az egyéni vallomások csak abban az esetben nyújtandók be, ha a tulajdonos valamelyik községben nem volt bevezetve a kollektív vallomásba.

A kitöltést az adózó végzi, beírva mindazon adatokat, amelyekre a megfelelő rovatok megadják a magyarázatot.

Figyelmeztetik, hogy a bérbédott épületek jövedelmeként azon összeg irandó be, amely a vallomás idejében fennáll.

Azon épületek után is vallomás adandó, amelyek felmentést élveznek.

III. Egyéni vallomások a városi háztulajdon jövedelméről:

Ezen vallomások a 5. sz. íven készülnek, minden épületről külön. Több épületből álló tulajdonok csak akkor vehetők be egy ívre, ha azok egy csoportot képeznek egy házzám alatt, vagy több összefüggő házzám alatt, ha egy helyen adóztandók.

Azon esetben, ha a házak egymástól elvannak különítve és külön lesznek megadótatva mindegyikről külön-külön vallomás adandó be.

Figyelmeztetik, hogy alapul azon jövedelem veendő, mely a vallomás kiállításánál valóban fennáll.

A vallomások olyan épületekre is adandók, amelyek fel vannak mentve, azon célból, hogy azok jövedelme statisztikába legyenek felvehetőek, de a tulajdonos érdeke is, hogy az adóhivatalnál az adómentes házak listájába felvétesse.

Mellékletek: A vallomásokhoz mellékelendők azon okmányok, melyek a jelzalog vagy privilegizált terhek kamatlevonását indokoliák és amelyekből az adósság fennállása kitünik, mely kamatok lettek fizetve az 1932 évben és igazolandó, hogy ezen kamat után vissza lett-e tartva és befizetve az államnak a tőkekamatadó. Nem követelteknek a tőkekamatadó igazoló nyugták, bankkamatok után, sem a városi és falusi Creditele funciare-nál fizetett kamatok után.

Ugyancsak igazolandó a tulajdon kiterjedése azon esetben, ha az elmúlt időszakban az adókiadás nem történt a tényleges kiterjedés után.

IV. Ki csinálja a vallomást?

A vallomás általános szabály szerint az adózó által készíthető, a kiskorúak és gondnokság alatt levők részére a gondnok vagy azok által, akik a vagyont kezelik, a jogi személyek részére azok, akik őket képviselik.

A vallomást az adózó, vagy az aki őt jogilag képviseli, vagy a meghatalmazott írja alá.

Azon esetben, ha a vallomást tevő nem tud írni, vagy nincs abban a helyzetben, hogy a vallomást kitöltse, az adóhivatalnál, vagy előjárásnál szóbelileg is tehet vallomást, melyet aztán a hivatalnok állít ki és egy írni, olvasni tudó tanu jelenlétében aláírja.

V. Büntetések:

Azon adózók, akik nem adnak be vallomást, vagy nem töltik ki teljesen, vagy a valóságának megfelelően, a 96. törvény-cikk értelmében lesznek megadótva.

VI. Az adózók megállapítása:

Az adóösszeíró bizottságok munkáit az 1932 december 15-én kezdik meg. Az épületek jövedelmi adóinak megállapítása a helyszínen történik a bizottságnak házról-házra való menése által.

Az adózók ennélfogva legyenek jelen az összeírásnál és tartásuk készen okmányait, amelyekre a kivetés napján ha akarnak mutatni és melyeket a pénzügyi tisztviselő elégségesnek fog nyilvánítani. Ezenkívül a városi adóhivataloknál minden nap ki lesz függesztve, hogy melyik napon melyik utca és házzámot veszi a bizottság sorba.

A falukon a bizottság a község-házánál dolgozik, az adózók ott meg kell jeleniük a szükséges okmányokkal, amelyve-

ket felhasználni akar. A bizottság munkanapjai idejében lesznek kihirdetve a község-házánál és adóhivatalnál.

Az adózó az összeíró bizottság által nem lesz megidézve.

A kereskedelmi, ipari és globál-adó vallomások benyújtásának ideje a 90-ik törvény-cikk értelmében a pénzügyvizgatósság által idejében lesz kihirdetve a megadótatás a 75. paragrafus 2. bekezd. megfelelően fog történni.

Ministrul finanțelor:
Virgil Madgearu

Directorul contr. directe:
Jordan G. Stefanescu

Primăria Municipiului Brasov

No. 27.523—1932

Serv. Economic.

HIRDETMÉNY

Tekintettel az évvégi számadásra, a városi tanács összes szállítóit (anyagra vagy munkálatokra vonatkozólag) ezennel felhívjuk, hogy igazoló okmányokkal ellátott számláikat a nyilvános számvitelről szóló törvény rendelkezései szerint legkésőbb f. é. november 30-áig nyújtsák be.

Már előre figyelmeztetjük az érdeklteket, hogy az ezen időpont után beteriesztett számlák nem vehetők tekintetbe.

Brasov, 1932 november 19

Primar: **Dr. Szele Béla mp.** Secretar General: **Dr. Popovici mp.**

No. 11225—932

HIRDETMÉNY

Ezennel közhírré tétetik, hogy 1932 évi november hó 28-án d. e. 10 órakor a braszói főposta főnöki irodájában árlejtés tartatik a posta udvarán levő peron üveg-tető törött üvegtábláinak kicserélése tárgyában. Az árlejtés a L. C. B. szabályainak figyelembevételével fog megtartatni az alábbi jegyzékben felsorolt 23 darab üvegtáblára.

A szabályszerűen felbelyegzett zárt és lepecsételt ajánlatok idejében a megnevezett hivatalnál leteendők.

Postafőnök: **Raktárkezelőségi: Finta**

A munkálatok megnevezése:

Méretek és körülírása:

- 1 drb. sodrony betétes üvegtábla 6 mm. vastag 30—241 cmtr. 0,72 m²
- 1 drb. sodrony betétes üvegtábla 6 mm. vastag 30—214 cmtr. 0,64 m²
- 1 drb. sodrony betétes üvegtábla 6 mm. vastag 30—190 cmtr. 0,57 m²
- 6 drb. sodrony betétes üvegtábla 6 mm. vastag 39—213 cmtr. 4,98 m²
- 2 drb. sodrony betétes üvegtábla 6 mm. vastag 39—110 cmtr. 0,86 m²
- 3 drb. sodrony betétes üvegtábla 6 mm. vastag 42—242 cmtr. 3,06 m²
- 1 drb. sodrony betétes üvegtábla 6 mm. vastag 39—142 cmtr. 0,55 m²
- 1 drb. sodrony betétes üvegtábla 6 mm. vastag 31—100 cmtr. 0,39 m²
- 1 drb. sodrony betétes üvegtábla 6 mm. vastag 39—56 cmtr. 0,22 m²
- 1 drb. sodrony betétes üvegtábla 6 mm. vastag 39—36 cmtr. 0,14 m²
- 1 drb. sodrony betétes üvegtábla 6 mm. vastag 39—86 cmtr. 0,54 m²
- 1 drb. sodrony betétes üvegtábla 6 mm. vastag 39—122 cmtr. 0,48 m²
- 2 drb. sodrony betétes üvegtábla 6 mm. vastag 42—100 cmtr. 0,84 m²
- 1 drb. sodrony betétes üvegtábla 6 mm. vastag 45—168 cmtr. 0,76 m²

Összesen 14,35 m².

A fenti üvegtáblák árai teljesen készen elhelyezve, miniummal gittel gittelve számítandók.

Comitetul Municipiului pentru Ajutorarea Somerilor Brasov

Nr. 173—1932

HIRDETMÉNY

A munkanélküliek segélyezésére alakított bizottság árlejtést hirdet a munkanélkülieknek adandó alábbi cikkekre, melyek a bizottság irodájában adandó bönök ellenében fognak kiszolgáltatni. A bönök tartalmazzák az élelmiszerek mennyiségét 10 napra, melyeket a bizottság havonta fog kifizetni. A szállítandó cikkek a következők:

- 1) Kenyér (havonta kb. 5600 kg.)
- 2) Kukorica liszt (havonta kb. 5000 kg.)
- 3) Hus (havonta kb. 800 kg.)
- 4) Fehér sózott szalonna (havonta kb. 30 kg.)
- 5) Bab (havonta kb. 1000 kg.)
- 6) Tej (havonta kb. 5000 liter.)

Azon cégek, amelyek a szállításban részt akarnak venni, nyújtsák be írásbeli.

zárt borítékban levő ajánlataikat a bizottsághoz, átadva a bizottság titkárnak (Primăria I. emelet 4 sz. szoba) f. é. november 28 déli 12 óráig.

Az ajánlatnak tartalmaznia kell a cikkek árát és azon kötelezettséget, hogy a bizottság bonjai ellenében a cikkek fognak szolgáltatni.

Brasov, 1932 november 17.

Elnök: **Bizottsági titkár: (olv. aláírás) (olv. aláírás)**

Szívünk mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szere ett édesanya, anyós, nagyanya és dédnagyanya

Özv. Gecse Sámuelné szül. Nagy Julianna

életének 81-ik, özvegyiségének 31-ik évében folyó hó 21-én reggel 6 órakor rövid súlyos szenvedés után megszűnt élni. Drága halottunk hült tetemet folyó hó 23-án délután 3 órakor helyezzük örök nyugalomra Alsó Kakova 38a sz. alóli gyűszházból, unitárius szertartás szerint a református temetőben.

Drága halottunk nyugodj csendesen!

Brasov, 1932 nov. 21.

A gyászoló család.

Brasóban

a Kórház-utcában, lakásnak (2 szoba, konyha) vagy irodának (3 szoba) alkalmas helyiség

Kiadó.

Azonnal beköltözhető. Felvilágosításokat a B. L. kiadóhivatala nyújt.

A Boulevard Palace Mozgóban előfordult incidens nem eredményezett semmiféle rongálást a

PALACE HOTEL-ben amely **normálisan működik**

Szilágysomlyó — Margitta — Nagyvárad

között közlekedő autóbussz

MENETREND:

INDUL		ERKEZÉS	
I.	II.	I.	II.
5	14 ¹⁵	Simleul-Silvaniei	9 ⁴⁵ 20 ⁴⁵
6	15 ¹⁵	Supeiac	8 ⁴⁵ 19 ⁴⁵
7	16	Mărghita	7 ⁴⁵ 18 ⁴⁵
8	17	Sălari	7 18
8 ⁴⁵	18	Oradea	6 17

Szilágysomlyóról d. u. 21¹⁵ órakor indul autóbussznak közvetlen csatlakozása van Zilahról 1 órakor induló „Mera” autóbusszokhoz. Télen az autóbusszok fűtve vannak. Autóbussz-társaság

MINDENÜTT KAPHATÓK már a

Brasoi Lapok

könyvnaplárjai

Nagy Regélő naptár **25**
Családi naptár **25**

A „NEPUJSÁG” NAPTÁRAI
Kis Regélő naptár **16**
Gazda naptár **16**
Előjegyzési naptár **25**

Postai rendeléseket csakis a pénz előleges beküldése esetén eszközölünk, portóra még külön 5 Lei kifizendő be. — Vizonteladók megfelelő árkedvezményben részesülnek. Bukarestben naptáraink minden ujságelárusító helyen kapható.

A Brassói Lapok Könyvosztálya

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6. vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7.50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyzeti hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény.

<p>Vétel-eladás</p> <p>Jó állapotban levő BIL-LIARDASZTALT keresünk megvételre. Cimeket „Billiárd” jellegre a kiadóba kérünk. 19884</p> <p>Ócska gépéretet legmagasabb ár mellett veszek. Jul. Teutsch gépgyár, Brassó. 19867</p> <p>Antik falóra, különféle vilány világítási felszerelés (lámpákkal), továbbá egy régi szekrény eladó. Brassó, Str. Gen. Prezan (Kóbánya-utca) 49. sz. alatt, emeleten. 19889</p> <p>Jókarban levő gyermekocsi és kézi kötőgép eladó. Szépréthy, Fekete-utca 66. 19890</p> <p>Petróleumkályhát keres megvételre. Foto: Adler, Brasov, Str. Regele Carol 12. 19886</p>	<p>Lakás</p> <p>Szoba, konyha, kamra, melléképítmények kiadó azonnal. Brassó, Romántemplom-utca 79. sz. 19894</p> <p>2—3 szobás lakás OLCSON kiadó. Lövész-utca 36., olesó üzlethelyiség, vagy raktár, havonta 700 lej. Brassó, Hirschert-utca, huscsarnok, Kuschmann. 19885</p> <p>MAGASLATI HELYEN, feynyó és lombdők között, szép fekvésű villában szobák kiadó üdülők részére, teljes elátással, jutányos árért. Allobás mellett, orvos a községben. Basedowasoknak kiválóan alkalmas klíma. Cim a kiadóhivatalban. 19887</p>	<p>Veéyes</p> <p>VADASZKUTYA TALALTOTT, átvehető RAPID GARAGEBAN, Brassó. 19891</p> <p>Könyvek</p> <p>KUNCZ: FEKETE KOLOSTOR 2 kötet 270 Lei. Kapható a BRASSÓI LAPOK KÖNYVOSZTÁLYÁNA</p>
--	--	--

Felelősszerkesztő: Kocsis Béla

Kiadó, laptulajdonos, és nyomda: Grünfeld Vilmos és Tsai közkereseti társaság